

Notat - behandling af bemærkninger og indsigelser til indkaldelse af idéer og forslag til samling af spildevand for hele Ringkøbing Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg.

Der har været gennemført en foroffentlig høring i perioden 31. oktober 2022 til 28. november 2022 for samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg og til indholdet af miljørapport (både planlægning og det konkrete projekt).

Tabellen nedenfor viser, hvem der har indsendt bemærkninger, en kopi af bemærkningerne, samt Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkningerne. Svarene på bemærkningerne er koordineret med Kystdirektoratet, som er myndighed for den del af projektet, som er på søterritorie.

Tabel 1

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
Myndigheder m.v.				
1	Miljøstyrelsen	<p>Høringer og afgørelser hvor kommunen er myndighed</p> <p>Miljøstyrelsen modtager mange generelle høringer og udkast til afgørelser i sager, hvor kommunerne er kompetente myndigheder, eksempelvis en del høringer og afgørelser vedrørende miljøvurderingsloven, hvor kommunen ser Miljøstyrelsen som berørt myndighed eller høringspart.</p> <p>Med dette brev vil Miljøstyrelsen gerne gøre opmærksom på, at i sager, hvor kommunen er ansvarlig myndighed i forhold til afgørelser på miljøområdet, og hvor Miljøstyrelsen ikke er tilsynsmyndighed, vil Miljøstyrelsen som udgangspunkt ikke foretage en realitetsbehandling af henvendelsen. Styrelsen kvalitetssikrer ikke kommunens udkast til afgørelser, idet kommunen</p>	<p>Tages til efterretning. Ringkøbing Skjern Kommune konstaterer at Miljøstyrelsen ingen bemærkninger har på nuværende tidspunkt.</p> <p>Miljøstyrelsen er dog tilsynsmyndighed på forsyningens renselanlæg. I den videre planlægningsproces vil Ringkøbing Skjern Kommune tage dialog med miljøstyrelsen efter behov.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>forudsættes at have inddraget alle relevante parametre i vurderingen af sagen.</p> <p>Modtager kommunen ikke et svar fra Miljøstyrelsen, kan dette således ikke tages som udtryk for, at Miljøstyrelsen er enig i kommunens vurdering.</p> <p>Miljøstyrelsen vil som udgangspunkt kun reagere, hvis kommunen angiver, hvorfor styrelsen vurderes at være berørt myndighed, specifikt anmoder om vejledning, for eksempel i forhold til miljøvurderingsloven, eller hvis kommunen stiller specifikke faglige spørgsmål til Miljøstyrelsen. Sådanne spørgsmål bør endvidere tydeligt fremgå af en fremsendelsesmail til Miljøstyrelsen og ikke i eventuelle bilag.</p> <p>Miljøstyrelsen indgår gerne i tidlig dialog i sager, hvor kommunen ønsker styrelsens faglige vejledning i forhold til de interesser, Miljøstyrelsen varetager. Sådanne henvendelser bedes sendt til Miljøstyrelsens hovedpostkasse: mst@mst.dk, med tydelig angivelse af de faglige emner, der ønskes drøftet.</p>		
2	Bolig- og Planstyrelsen	<p>Bolig- og Planstyrelsen har modtaget Ringkøbing-Skjern Kommunes anmodning af 31. oktober 2022 om input til afgrænsningsnotat vedr. samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.</p> <p>Det fremgår af materialet, at anmodningen er sendt til Bolig- og Planstyrelsen som myndighed ift. ansøgning om tilladelse til at fravige planlægningsforbuddet i Natura 2000-områder, jf. § 2, stk. 2, og § 2, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1383 af 26. november 2016 om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.</p> <p>Bolig- og Planstyrelsen kan i den sammenhæng henvise til den indledte dialog med Ringkøbing-Skjern Kommune herom.</p>	<p>Kommunen har som udgangspunkt forbud mod at planlægge for tekniske anlæg indenfor Natura 2000. I dette tilfælde går ledningsanlægget gennem Natura 2000, hvorfor planlægningen er omfattet af forbuddet.</p> <p>I særlige tilfælde kan styrelsen fravige forbuddet ved at give en planlægningstilladelse. Kommunen skal ansøge herom. Planlægning for projektet forudsætter således at kommunen kan opnå en planlægningstilladelse.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			<p>Administrationen har sammen med Kystdirektoratet været i dialog med styrelsen herom og vil fortsætte dialogen.</p> <p>Et hovedelement i beskyttelsen af Natura 2000-områder er, at myndighederne i deres administration og planlægning ikke må vedtage planer eller projekter, der kan skade de arter og naturtyper, som områderne er udpeget for at bevare. Derfor er der krav til myndighederne om at vurdere konsekvenserne af en plan eller et projekt hvis det ikke kan udelukkes, at planen eller projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Dette gøres ved at udarbejde en såkaldt habitatkonsekvensvurdering.</p> <p>Myndighederne skal således sikre, at planer eller projekter hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan have en negativ påvirkning på de arter og naturtyper, som Natura 2000-områderne er udpeget for at bevare.</p> <p>Ringkøbing Skjern Kommune vurderer, at planen og projektet er omfattet af obligatorisk pligt til miljøvurdering grundet krydsningen af, udledning til og risikoen for påvirkning af habitatområdene Ringkøbing Fjord og Skjern Å</p>	

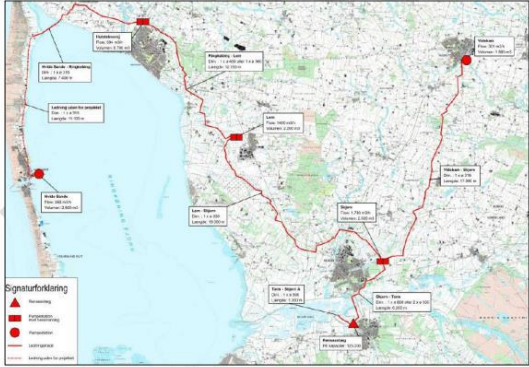
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			Der skal derfor udarbejdes en habitatkonsekvensvurderingen forud for ansøgning om planlægningstilladelse	
3	Søfartsstyrelsen	<p>Sejladssikkerhed er nævnt i Input til afgrænsning af miljørapport. Derud over kan der tilføjes midlertidig såvel permanent afmærkning af den del af ledningen, som løber til søs.</p> <p>Generelt vedr. sejladssikkerhed under etablerings- og driftfasen henvises til Søfartsstyrelsens bekendtgørelse om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande. Vurdering af sejladssikkerheden under etableringsfasen kan ske ved at udfylde vedhæftede vurderingsskema for sejladssikkerhed. Skemaet skal indsendes til Søfartsstyrelsen i god tid før arbejdet kan gå i gang af hensyn til anmeldelse af arbejder til søs i Efterretninger for Søfarende – efs@dma.dk cc sifa@dma.dk. Når ledningen er etableret og behørigt anmeldt i Efterretninger for Søfarende træder kabelbekendtgørelsen i kraft, herunder at der vil gælde en sikkerhedszone på 200 meter på hver side af tracéet. Anmeldelsen sker desuden af hensyn til evt. indtegning af ledningen i søkort mv.</p>	<p>De nævnte forhold vedrørende sejladssikkerhed og afmærkning skal belyses og vurderes i miljørapporten, så det sikres, at projektet tager de nødvendige hensyn.</p> <p>Bemærkningen videregives til ansøger til orientering.</p>	Sejladssikkerhed og afmærkning skal tilføjes i afgrænsningsnotatet, f.eks. under "Risiko for ulykker" (det er ikke et emne i notatet p.t.), både i anlægs- og driftsfase
4	Naturstyrelsen Blåvandshuk	<p>Høringssvar – Samling af spildevand på Tarm Renseanlæg</p> <p>I forbindelse med indkaldelse af idéer og forslag vedrørende samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg vil Naturstyrelsen gerne gøre opmærksom på en række punkter.</p> <p>A: Specifikt for Skjern ådal</p> <p>Skjern ådal er Danmarks største naturgenopretningsprojekt og er i dag udpeget som Natura2000-område på grund af sin store betydning for en række sjældne og beskyttelseskrævende plante- og dyrearter. Ved samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg, flytter man hele den samlede udledning til Skjern å og Skjern enge. Naturstyrelsen kan dermed være bekymret for, at det kan lede til en forøgelse af næringsstoffer til området. Naturstyrelsen er bekymret for, at der kan ske en større deponering af næringsstoffer til hele Skjern enge end på</p>	<p>Ad 4A: De nævnte forhold vedrørende udledning af næringsstoffer skal belyses og vurderes i habitatkonsekvensvurderingen og miljørapporten, så det sikres, at planlægningen og det konkrete projekt tager de nødvendige hensyn.</p> <p>Ad 4B: Planlægningen skal forholde sig til kommuneplanens retningslinjer for lavbundsarealer. De nævnte forhold vedrørende lavbundsprojekter skal belyses og vurderes i</p>	<p>Ad 4C:</p> <p>Rapporten skal forholde sig til, hvorvidt projektet kan gennemføres i overensstemmelse med Bekendtgørelse nr. 1678 af 20. november 2006 om fredning og vildtreservat i Ringkøbing</p> <p>Fjord. Emnet skal derfor fremgå af</p>

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>nuværende tidspunkt på grund af gentagende oversvømmelser i vinterperioden. I vinterperioden går Skjern å over sine bredder, hvorved natur og habitatnatur vil kunne blive tilført yderligere næringsstoffer fra åvandet.</p> <p>B: Specifikt for forestående lavbundsprojekter Naturstyrelsen er i gang med en stor indsats med klima lavbundsprojekter og afsøger derfor potentialet for at lave lavbundsprojekter i hele landet, herunder i området mellem og omkring Skjern og Ringkøbing.</p> <p>Ringkøbing-Skjern Kommune har i gældende kommuneplan 2021-2033 udpeget lavbundsarealer, som er potentielt egnede vådområder. Disse lavbundsarealer bør ifølge kommuneplanen friholdes for bygninger og anlæg, som kan forhindre, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes.</p> <p>For lavbundsudpegningerne generelt har Ringkøbing-Skjern Kommune i sine bemærkninger til høring af kommuneplanen lagt op til, at alle lavbundsarealerne i praksis kan omdannes til vådområder, og at det i konkrete sager bør afklares, hvorvidt dette kan ske uden, at lavbundsarealets reducerende funktion i forhold til udledning af CO2 og næringsstoffer mindskes. Naturstyrelsen bakker op om, at dette er et væsentligt forhold at få afklaret i den kommende miljørapport.</p> <p>Formålet med lavbundsprojekter er at udtage kulstofrige lavbundsjord (tørvejord) fra landbrugsmæssig drift for at reducere disse arealers tab af klimagasser til atmosfæren. Det indebærer, at al afvanding i form af dræn og grøfter afbrydes, så jorden bliver vådere og nedbrydningen af tørvejorden ophører.</p> <p>Ekstensivering af landbrugsdriften og genskabelse af naturlige hydrologiske forhold vil samtidig forbedre naturforholdene i projektområderne. Med ophør af dyrkning bidrager lavbundsprojekterne endvidere til at reducere tabet af kvælstof til vandmiljøet.</p> <p>Naturstyrelsen gør opmærksom på, at spildevandsledningerne i nærværende projekt helt eller delvist må sættes under vand i lavbundsområder eller i</p>	<p>miljørapporten, så det sikres, at planlægningen og det konkrete projekt tager de nødvendige hensyn.</p> <p>Ad 4C: Bemærkningen videregives til ansøger til orientering.</p> <p>Ad 4D: Det skal i planprocessen afklares hvilke tilladelser, der skal indhentes.</p>	<p>afgrænsningsnotatet "Landskab, fredninger, kulturarv, arkæologi",</p>

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>nærheden af lavbundsområder. Ledningstracéet må ikke forringe potentialet for genskabelse af naturlig vandstand i området. De skitserede ledninger i nærvende projekt vil ellers hindre etablering af store lavbundsprojekter i området mellem Skjern og Ringkøbing. Udvidelsen af renseanlægget i Tarm skal altså ske på en sådan måde, at det ikke hindrer eller begrænser forestående lavbundsprojekter i området.</p> <p>Naturstyrelsen gør opmærksom på, at Ringkøbing-Skjern Kommune har gennemført en forundersøgelse til et lavbundsprojekt i et område nord for Skjern Enge nær Skjern by kaldet Damsø (se Figur 1). Efter aftale med kommunen er forundersøgelsen videregivet til Naturstyrelsen, som er i gang med at afklare potentialet for at gennemføre lavbundsprojektet. Et evt. ledningstracé i nærværende projekt bør derved etableres på en måde, så det tåler en vandstandshævning.</p> <p>Figur 1: Undersøgelsesområde for lavbundsprojektet ved Damsø nord for Skjern Enge.</p> <p>C: Specifikt for alle Naturstyrelsens arealer i de foreslåede kabeltracéer Generelt godkendes ledningstracéer, der skal krydse Naturstyrelsens arealer. Det er dog Naturstyrelsens udgangspunkt, at ledninger, der nedlægges på Naturstyrelsens arealer, ligger på gæsteprincippet. Det er derved</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>ledningsejeren, der afholder samtlige udgifter forbundet med ethvert form for ledningsarbejde i forhold til ledningen, herunder flytning eller ændring af ledningen, der er nødvendiggjort af en ændring af Naturstyrelsens anvendelse af arealet.</p> <p>I forbindelse med en aftale, om ledningens tilstedeværelse, mellem ledningsejeren og Naturstyrelsen, udbetales der ikke erstatning til Naturstyrelsen for ledningens tilstedeværelse. I forbindelse med aftalens indgåelse, skal ledningsejeren tinglyse en deklaration, hvor det tydeligt fremgår, at ledningen ligger på gæsteprincippet.</p> <p>Uanset at ledningsejeren ikke skal svare Naturstyrelsens servituterstatning som følge af gæsteprincippets anvendelse, skal ledningsejeren svare Naturstyrelsen erstatning for konkrete tab i forbindelse med ledningens placering på arealet.</p> <p>En deklaration om ledningens tilstedeværelse, er alene en lodsejertilladelse, og ledningsejer skal derfor selv indhente enhver anden nødvendig tilladelse/dispensation i forbindelse med projektet. Disse eventuelle tilladelser er naturligtvis en forudsætning for Naturstyrelsens tilladelse som grundejer.</p> <p>D: Idet ledningstracéet krydser Ringkøbing Fjord, som også indeholder et vildtreservat, skal det vurderes om tilladelse hertil skal indhentes, ligesom andre fornødne tilladelser skal indhentes.</p>		
5	Forsvarsministeriet	<p>Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse meddeler herved på vegne af Forsvarsministeriet at have følgende bemærkninger til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Input til afgrænsningsnotat vedr. samling af spildevand på Tarm Renseanlæg. <p>Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse skal herved bemærke to hændelser, som ikke fremgår af afgrænsningsrapporten. Disse hændelser kan potentielt set få betydning for miljøet og kan medføre fare for menneskers sundhed (det</p>	De nævnte forhold vedrørende nedbrud af pumpestationerne og nedbrud af Baggers Dæmning skal belyses og vurderes i habitatkonsekvensvurderingen og miljørapporten og det skal vurderes hvordan anlægsarbejdet kan tilpasses, så nedbrud undgås.	Miljøkonsekvensrapporten skal beskrive og vurdere risikoen for nedbrud af Baggers Dæmning i anlægsfasen af det konkrete projekt samt evt. konsekvenser heraf. Emnet skal derfor fremgå af

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>udelukkes ikke, at der kan forekomme andre hændelser, Ejendomsstyrelsen ikke p.t. har identificeret). Hændelserne er</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nedbrud af pumpestationerne. 2. Nedbrud af Bagges Dæmning. <p>Ad 1. Nedbrud af pumpestationerne Der etableres pumpestationer for at sikre, at spildevandet fra de nedlagte renseanlæg kan transporteres til Tarm Renseanlæg. Ejendomsstyrelsen foreslår, at miljøvurderingsnotatet indeholder en vurdering af, hvilke konsekvenser det får for miljøet, såfremt disse pumpestationer lider nedbrud. Nedbruddet kunne f.eks. forekomme if. oversvømmelser eller if. afbrydelse af strømmen, f.eks. if. såkaldte "brown outs" eller "black outs". Der kan foreligge en beskrivelse af, hvad der sker med spildevandet i en sådan situation og hvor længe pumperne kan være uden strøm, før det har konsekvenser for miljøet. Såfremt det ophobede spildevand ledes til sparebassiner, bør der også foretages en risikovurdering af, hvor længe anlæggene tåler en strømafbrydelse, før der sker overløb fra disse sparebassiner og konsekvenserne heraf.</p> <p>Ad 2. Nedbrud af Bagges Dæmning I afgrænsningsnotatet nævnes, at der skal etableres en spildevandsledning langs Bagges Dæmning i den nordlige del af Ringkøbing Fjord. Spildevandsledningen etableres ved at foretage en underboring igennem dæmningen. Ifm. Anlægsarbejdet bør der være opmærksomhed på, at dæmningen ikke svækkes midlertidigt. En svækket dæmning kan i værste fald bryde sammen, såfremt der forekommer ekstremt vejr samtidig med, at anlæggelsen pågår. Det foreslås derfor, at afgrænsningsnotatet indeholder en vurdering af, hvorvidt dette er en risiko og hvad konsekvensen af et nedbrud af dæmningen ville være.</p> <p>Afslutningsvis har Ejendomsstyrelsen noteret sig, at der i afgrænsningsrapporten allerede er indskrevet, at risikoen for en mulig oversvømmelse af Tarm Rensningsanlæg fra Skjern Å skal vurderes.</p>		<p>afgrænsningsnotatet, herunder under emnet klimapåvirkning og tilpasning mht. anlægsfasen for spildevandsledninger samt afsnit om "Risiko for ulykker"</p>

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		Ejendomsstyrelsen antager, at der implicit i denne vurdering også er en vurdering af konsekvenserne af en mulig oversvømmelse		
6	Arkvest	<p>Tilbud om forundersøgelse. Arkæologi Vestjylland har gennemført en hastig arkivalsk kontrol af de berørte områder jf. nedenstående, men der bør gennemføres en mere tilbundsående arkæologisk analyse af de enkelte områder og nye ledningsstrækninger når projektet er længere fremskredet.</p> <p><i>Figur 1.1: Oversigtskort kort. Ringkøbing-Skjern Kommune</i></p> <p>Tarm renselanlæg skal udbygges jf. Fig 2. Der er ingen kendte fortidsminder på selve arealet, men der findes flere i nærområdet jf. Fig.3. Mod sydøst, det gule område er der p.t. registreret bebyggelse fra yngre bronzealder, tidlig førromersk jernalder, sen førromersk jernalder, ældre romersk jernalder, yngre romersk jernalder, ældre germansk jernalder, ældre vikingetid, yngre vikingetid samt tidlig middelalder. Mod nordøst er der udgravet forskellige vejforløb. Da det desuden er et temmelig stort område der berøres af rensningsanlæggets udvidelse vil ArkVest anbefale at der iværksættes en forundersøgelse forud for anlægsarbejdet En forundersøgelse vil give museet mulighed for at komme med en gældende udtalelse for arealet og de eventuelle fortidsminders bevaring og væsentlighed.</p>	<p>Bemærkningen videregives til ansøger til orientering og skal endvidere indgå i planlægningen og det konkrete projekt.</p> <p>Når ledningstracéet er fastlagt fremsendes dette til Arkvest til gennemgang.</p>	

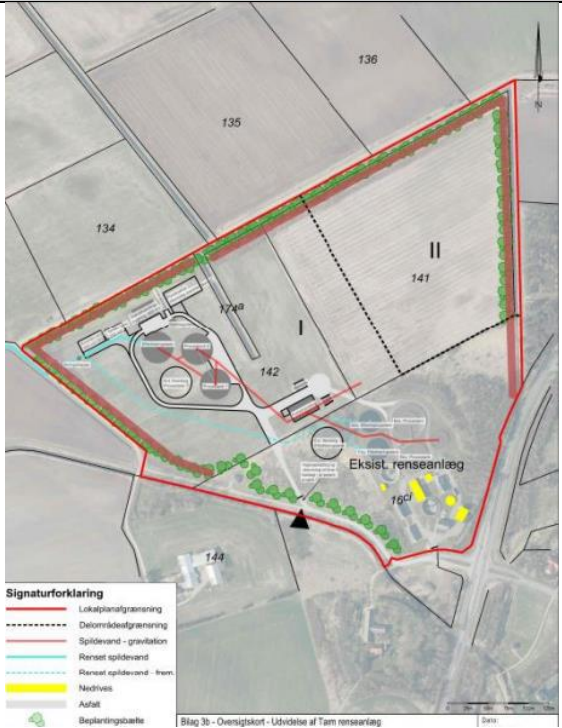

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		 <p>Signaturforklaring</p> <ul style="list-style-type: none"> — Lokationsafgrænsning - - - - - Delområdefgrænsning — Spildevand - gravitation — Eksist. spildevand - - - - - Eksist. spildevand - frem — Meadow — Planting <p>Blæg 3b - Oversigtskort - Udvidelse af Tarm renseanlæg</p>		

Fig. 2. Projektkort udbygning af Tarm renseanlæg.

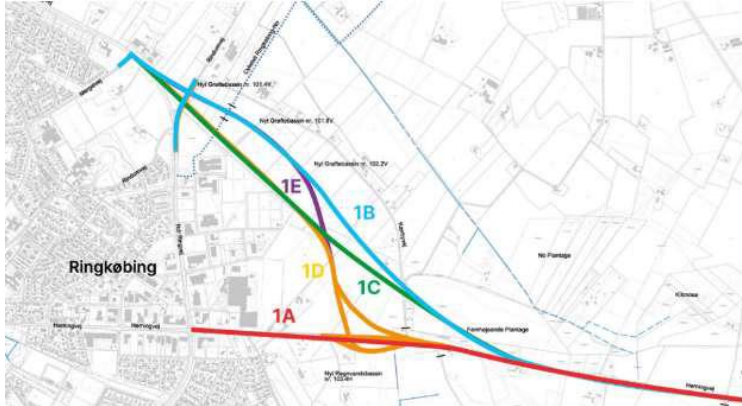
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		 <p data-bbox="528 970 1196 995"><i>Fig. 3. Kort Fund og fortidsminder. Arealerne ved Tarm renseanlæg</i></p> <p data-bbox="528 1027 1328 1251">Centraliseringen af spildevandsrensning på et udbygget Tarm Renseanlæg kræver som nævnt, at der skal etableres nye spildevandsledninger og pumpestationer, så spildevandet fra de nedlagte renseanlæg i kommunen kan transporteres til rensning på Tarm Renseanlæg. Når de enkelte strækninger for nye ledninger er projekteret, vil ArkVest gerne have ledningstrækningerne fremsendt, så vi kan udtale os om risikoen for fortidsminder og om vi anbefaler forundersøgelse eller eventuelt blot en overvågning af afgravningen af ledningstraceerne.</p> <p data-bbox="528 1283 1328 1417">Da der er tale om større forundersøgelser, er det bygherre der iflg. Museumsloven § 25 skal finansiere denne. Udgiften til større forundersøgelser og egentlige arkæologiske undersøgelser afholdes almindeligvis af den for hvis regning jordarbejdet udføres. I forbindelse med Slots- og Kulturstyrelsens vurdering af museernes budgetter</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>m.m. tages der stilling til, hvorvidt Styrelsen kan yde tilskud til udgifterne e i henhold til museumslovens § 26, stk 2, 3.</p> <p>Uanset om der ydes tilskud eller ej, har bygherre en klagemulighed, der ikke bare går på fravær eller størrelse af tilskud, men i det hele taget styrelsens samlede vurdering og godkendelse af budget.</p> <p>Hvis der ikke findes væsentlige fortidsminder på området under forundersøgelsen, vil ArkVest umiddelbart frigive området til anlægsarbejdet. Skulle der på trods af frigivelsen alligevel dukke fortidsminder op, vil en undersøgelse af disse fortidsminder være uden udgift for bygherren. Den arkæologiske forundersøgelse skal derfor betragtes som en forsikringsordning.</p> <p>Jeg håber, De vil kontakte ArkVest på Post@arkvest.dk, hvis der er spørgsmål eller De ønsker at tage imod museets tilbud om en forundersøgelse. Kontaktperson Poul Krog Jørgensen: Mobil 50599862</p>		
7	Ribe Stift	<p>Høringssvar vedr. forslag til samling af spildevand fra hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg</p> <p>Ringkøbing-Skjern Kommune i samarbejde med Plandata har til Ribe Stift den 31. oktober 2022 sendt en høring vedr. indkaldelse af ideer og forslag vedrørende samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg og til indholdet af miljørapport (både planlægning og det konkrete projekt).</p> <p>Af planen fremgår følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af plangrundlag for udvidelse af Tarm Renseanlæg samt etablering af et sammenhængende ledningstracé. • Pumpestation og forsinkelsesbassin ved Holstebrovej i det nordlige Ringkøbing, • Et sammenhængende ledningstracé på tværs af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilhørende pumpestationer i oplandet. <p>Tarm Kirke er beliggende ca. 1,2 km sydøst for planområdet. Planforslagene er omfattet af krav om miljøvurdering. Ringkøbing-Skjern Kommune skal derfor udarbejde en miljørapport, der redegør for planernes påvirkning af</p>	-	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>miljøet. Der vil blandt andet blive redegjort for planernes påvirkning af naboer, naturen, landskabet og klima.</p> <p>Til vurdering har Ribe Stift den 31. oktober 2022 anmodet Den Kongelige Bygningsinspektør om en udtalelse i forbindelse med Tarm Kirke.</p> <p>Arkitekt MAA, MSc., Kgl. Bygningsinspektør Gunilla M. Rønnow udtaler: <i>"[...] Forslaget vil medføre en væsentlig udbygning af kapaciteten på Tarm Renseanlæg. Bygningshøjden vil ikke overstige 10 meter. Der kan være behov for ventilationsafkast og skorstene på op til 15 meter. Tarm Renseanlæg ligger ca. 1,2 km nordvest for Tarm Kirke. Tarm Kirke er omgivet af bebyggelse. Det er vores vurdering, at det udvidede renselanlæg ikke vil påvirke Tarm Kirkes omgivelser."</i></p> <p>Ribe Stifts høringssvar Indledningsvis skal det bemærkes, at kirkerne i Danmark er markante kulturhistoriske kendingsmærker i landskabet. Kirkerne og deres omgivelser skal søges bevaret på en sådan måde, at harmonien mellem kirke og omgivelser opretholdes.</p> <p>Stifterne og kommunerne skal derfor sikre indsynet til og udsynet fra kirkerne, og skal gennem de udpegede kirkebeskyttelsesområder bidrage til at sikre, at kirkerne bevares som tydelige kendingsmærker i landskabet og respekteres i den kommunale planlægning.</p> <p>Ribe Stift tilslutter sig Den Kongelige Bygningsinspektør. Ribe Stift vurderer, at forslaget ikke vil have væsentlig påvirkning af udsyn fra eller indsyn til kirken. Ribe Stift har derfor ingen bemærkninger til forslaget. Stiftet forbeholder sig sin stilling i forbindelse med den kommende planlægning og afventer miljøvurderingen. Ribe Stift henstiller til, at kommunen fremadrettet fortsat inddrager de kirkelige myndigheder i det videre planlægningsarbejde.</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
8	Vejdirektoratet	<p>Bemærkninger til planlægning herunder afgrænsningsnotat til miljørapport for samling af spildevand på Tarm Renseanlæg</p> <p>Vejdirektoratet har den 31. oktober 2022 modtaget Ringkøbing-Skjern Kommunes indkaldelse af ideer og forslag til planlægning herunder afgrænsningsnotat til miljørapport for samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.</p> <p>Med planlægningen ønsker Ringkøbing-Skjern Kommune at centralisere spildevandsrensningen på Tarm Renseanlæg. Projektet vil medføre, at de tilbageværende 8 renseanlæg i forsyningselskabets område nedlægges, og spildevandet fra de nedlagte renseanlæg skal pumpes til et udbygget Tarm Renseanlæg gennem eksisterende og nye spildevandsledninger og pumpestationer.</p> <p>Høringsfrist er 28. november 2022.</p> <p>Vejdirektoratet har følgende bemærkninger til det fremsendt materiale:</p> <p>A: Nye ledningsanlæg ved eksisterende og planlagte statsveje, generelt</p> <p>Vi skal opfordre til, at parallelføring med og krydsninger af alle eksisterende og planlagte statsveje koordineres med Vejdirektoratet.</p> <p>Ledningens placering bør planlægges, så eksisterende og planlagte statsveje krydses så vinkelret på statsvejen som muligt og ikke parallelt i eller tæt på planlagte statsveje.</p> <p>Vi forudsætter, at krydsning af eksisterende statsveje sker efter konkret ansøgning og en eventuel tilladelse vil være på vilkår, herunder at vejen ikke opgraves således at ledningen må forudsættes f.eks. underskudt.</p>	<p>Bemærkningen videregives til ansøger til orientering.</p> <p>Ad 8A: Projektet skal gennemgås for at sikre at ledningstracéet krydser statsveje vinkelret. Såfremt dette ikke er teknisk muligt, optages dialog med Vejdirektoratet med henblik på at finde en løsning.</p> <p>Ad 8B: Ringkøbing Skjern Kommune er enig i, at de to projekter skal koordineres.</p> <p>Ad 8C: Projektet skal gennemgås for at sikre at ledningstracéet krydser statsveje vinkelret. Såfremt dette ikke er teknisk muligt, optages dialog med Vejdirektoratet med henblik på at finde en løsning.</p> <p>Ad 8D: Ringkøbing-Skjern Forsyning har oplyst, at Ledningsarbejdet på Holstebrovej i 2023 og 2024 forberedes til den nye struktur, så Holstebrovej skal ikke graves op igen.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Parallelføring langs vejen i byggelinjepålagte arealer kræver ligeledes Vejdirektoratets tilladelse og gives på visse vilkår.</p> <p>B: Udbygning af rute 15 ved Ringkøbing</p> <p>I perioden 2019 til foråret 2022 har Vejdirektoratet udarbejdet detaljerede forslag til udbygning af rute 15 Ringkøbing – Herning til 2+1 vej og gennemført en miljøkonsekvensvurdering af udbygningsprojektet. Undervejs er projektet og de afledte konsekvenser af vejprojektet drøftet med Ringkøbing- Skjern Kommune og Herning Kommune.</p> <p>Anlægsarbejdet ventes påbegyndt 2. halvår 2025 og afsluttet ultimo 2028.</p> <p>Vi skal opfordre til, at den nærmere placering af spildevandsledningen inden for undersøgelsesområdet (figur 1) koordineres med Vejdirektoratet. Det bør bl.a. sikres, at spildevandsledningen så vidt muligt krydser de undersøgte linjeføringer 1A, 1B, 1C, 1D og 1E (figur 2) vinkelret. Spildevandsledningen skal desuden koordineres med Vejdirektoratets detaljerede planer for placering af afvandingsanlæg herunder regnvandsbassiner og ledninger.</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	<p align="center">Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)</p>	<p align="center">Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger</p>	<p align="center">Kystdirektoratets svar på bemærkninger</p>
		 <p>Figur 1. Undersøgelsesområde ved Ringkøbing</p> 		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Figur 2. Alternative linjeføringer ved Ringkøbing</p> <p>C: Vejplanlinjer for forlægning af rute 11 ved Skjern og Tarm</p> <p>Vejdirektoratet har planer for en fremtidig forlægning af rute 11 ved Skjern og Tarm. En forlægning af rute 11 ved Tarm og Skjern indgår som en mulig strækningsvis fremtidig udbygning af rute 11 med omfartsveje og vejforlægninger.</p> <p>Ledningsanlæg i areal med vejplanlinje forudsættes at krydse så vinkelret som muligt og ikke parallelt i eller tæt på vejplanlinjen. Se nedenstående oversigtskort</p> 		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Figur 3. Vejplanlinje for en mulig fremtidig udbygning af rute 11 ved Skjern og Tarm</p> <p>D:</p> <p>Kloakseparering på Holstebrovej i Ringkøbing</p> <p>Ringkøbing-Skjern Forsyning har planlagt kloakseparering på en del af Holstebrovej i Ringkøbing i 2023 og 2024. På samme strækning skal der som led i omlægningen af spildevandsbehandlingen etableres en ny spildevandsledning fra Ringkøbing by ud til udligningstankene ved Holstebrovej.</p> <p>Vi forudsætter, at ledningsarbejdet koordineres, så unødige opgravninger af statsvejen undgås.</p>		
9	Banedanmark	<p>Projektet med samling af spildevand på Tarm Renseanlæg vedfører anlæg af spildevandsledninger, der krydser Banedanmarks jernbaneanlæg flere steder. I den forbindelse gør Banedanmark opmærksom på, at jf. jernbaneloven §24 skal der udstedes tilladelse til de ledningsanlæg, som krydser banen eller ligger på Banedanmarks areal. Banedanmark skal høres ifm. de ledninger, som løber langs Banedanmarks areal.</p> <p>Projektet skal være opmærksom på at Banedanmark skal kunne godkende krydsningssted og metode. Der skal ansøges igennem ledningsx.dk.</p> <p>Projektet er velkommen til at kontakte Banedanmark, hvis der er behov for det.</p>	<p>Bemærkningen videregives til ansøger til orientering.</p> <p>Det skal i planprocessen afklares hvilke tilladelser, der skal indhentes.</p> <p>Projektet skal gennemgås for at sikre at ledningstracéet tager de nødvendige hensyn til banen.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
10	Energinet	<p>Vi har været igennem materialet og kan konstatere, at de kommende planer for bassiner mm til samling af spildevand på Tarm Renseanlæg ikke berører Energinet Eltransmissions anlæg.</p> <p>Dog skal eventuelle ledningskrydsninger afklares med Energinet Eltransmission. Det sker ved henvendelse til arbejde-naer-el@energinet.dk.</p>	<p>Bemærkningen videregives til ansøger til orientering.</p> <p>Der tages dialog med Energinet Eltransmission om eventuelle ledningskrydsninger.</p>	
11	Midt- og Vestjyllands politi	<p>Efter telefonisk aftale meddeles det, at Midt- og Vestjyllands Politi ingen input har til afgrænsningsnotatet til miljørapporten.</p>	-	
12	Brand og Redning MidtVest	<p>Tak for din henvendelse til Brand & Redning MidtVest.</p> <p>Vi har ingen bemærkninger til det fremsendte.</p>	-	
Foreninger og virksomheder				
13	Grundejerforeningen Sofieshvile – 61 husstande	<p>Jeg skriver på vegne af grundejerforeningen "SOFIESHVILE" hvor jeg har været formand gennem mange år, vi er en forening af som består af 61 husstande som ligger ret tæt på det nuværende rensningsanlæg, nærmere betegnet lige ovre på den anden side af Vestre Kvartervej, så vi har "nyt" jeres tilstedeværelse gennem rigtig mange år.</p> <p>Vi har som grundejerforening to store daglige udfordringer og det er STØJ og MØJ.</p> <p>A:</p> <p>STØJ i form af biler fra Vestre Kvartervej og tog fra jernbanen og MØJ i form af lugt fra rensningsanlægget, som Ringkøbing/Skjern Forsyning utallige gange har lovet at gøre noget ved, men som i selv nu har indrømmet, ikke er fjernet endnu, og jeg har boet i kvarteret nu gennem 20 år, så hvorfor skulle det blive bedre af at tilføre endnu mere spildevand, til et renseanlæg der stadig er placeret/foreslået placeret vest for byerne Skjern og Tarm, det er mig helt</p>	<p>Ad 13A:</p> <p><u>Støj</u></p> <p>Ansøger oplyser, at anlæggelse af nye tanke, veje, procesbygninger m.m. i Tarm kan medføre støj, støv og vibrationer samt ekstra kørsel af bl.a. tung trafik i anlægsperioden. Støj, støv og vibrationer i anlægsfasen vil blive reguleret efter bekendtgørelsen om miljøregulering af visse aktiviteter. Desuden skal Ringkøbing-Skjern Kommunes forskrift for midlertidige aktiviteter følges.</p> <p>Ansøger har estimeret, at trafikomfanget til byggepladsen på renseanlægget i Tarm vil være:</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>uforståeligt, at man da man byggede det nuværende anlæg kunne komme i tanke om, at placere det vest for en by.</p> <p>B:</p> <p>På naturens vegne er vi meget bekymret for Skjern å samt Ringkøbing Fjord. Skjern Å som da den blev lagt tilbage i sit gamle løb, var Nordeuropas største naturgenopretningsprojekt og som nu endelig viser sig fra sin flotteste side, med et rigt dyre/fugleliv og ikke mindst livet i åen som nu indbefatter rigtig mange fiskearter og ikke mindst laksen som nu stortrives i Skjern Å og tiltrækker rigtig mange turister til kommunen, hvad ville det ikke betyde for naturen/åen hvis der skete et uheld/udslip fra det nye kæmpe store rensningsanlæg, det tør vi slet ikke tænke på.</p> <p>C:</p> <p>Forslag 1: Vend pumperne og pump spildevandet den anden vej og byg det nye anlæg, efter samme tegning, et sted på Klitten, brug for eksempel en af de gamle minkfarme som ligger langt fra nogen form for bebyggelse, så lugten fra anlægget vil så drive ud over fjorden uden at genere nogen med vestenvinden, og led det rensede spildevand direkte ud i havet, uden om åen og fjorden.</p> <p>Forslag 2: Flyt hele anlægget ud til AFLD på Vardevej og led det rensede spildevand ud i bækken der løber syd for anlægget, på strækningen fra renselanlægget til Skjern Å, skal der så virkelig sikres så et muligt uheld/udslip aldrig vil kunne komme til at forurene Skjern å/fjorden, AFLD har forvejen ringtigt mange af de miljø tilladelser der skal til for at håndtere affald blandt andet en VVM tilladelse.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ca. 3-4 lastbiler dagligt • 10-15 personbiler <p>Ifm. støbearbejde og andre peakperioder kan der forventes op imod 10-15 lastbiler pr. dag.</p> <p>Ifm. byggemøder kan personbiltrafikken midlertidigt øges ift. ovennævnte.</p> <p>Når det nye anlæg er i drift vil centraliseringen af spildevandsrensningen på Tarm Renseanlæg medføre en mindre ændring i trafikforhold i forhold til i dag. Ringkøbing-Skjern Forsyning vurderer, at der vil ske en øget trafik svarende til 2 ekstra vognlæs pr. uge.</p> <p>Samlet set vurderes det for nuværende, at der ikke vil være væsentlige øgede støjpåvirkninger som følge af den øgede trafik.</p> <p><u>Lugt</u></p> <p>Lugt fra virksomheder reguleres ved hjælp af grænseværdier for virksomhedens bidrag til lugt i omgivelserne og krav til virksomhedens drift. Lugtvejledningen fastsætter den vejledende grænseværdi for lugt i boligområder til 5-10 lugtenheder/m³.</p> <p>Det skal gennem planlægningen sikres, at der tages de nødvendige hensyn i forhold til lugt for</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			<p>de omkringboende. Forholdet skal belyses og vurderes i miljørapporten. Der vi kunne indsættes vilkår eller indarbejdes afværgeforanstaltninger for at sikre at lugtkrav kan overholdes.</p> <p>Ringkøbing-Skjern Forsyning har ansøgt om en placering af det nye byggeri længst væk fra boligområderne øst for Vestre Kvartervej blandt andet for at nedbruge luftgenerne mest muligt for borgerne i Tarm. Dog er anlægget herved beliggende tættere på naboer på Vestermarksvej.</p> <p>Den endelige disponering på grunden og placering af bygninger og andre anlæg som afgiver lugt skal afklares i planprocessen. Der er ved placering af bygninger flere hensyn, der skal varetages. Ud over lugthensyn, skal der tages hensyn til bygge- og beskyttelseslinjer, eventuelle vandstandsstigninger, hensynet til englandskabet, områdets rekreative værdier mv. det betyder at placeringen af bygninger, beplantning, vold mv. kan ændres i processen.</p> <p><u>Mikroorganismer og andre luftbårne stoffer</u> Miljørapporten skal belyse risikoen for mikroorganismer og andre luftbårne stoffer samt potentielle følgevirkninger heraf ud fra</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			<p>eksisterende datagrundlag og viden om udledning fra renseanlæg. Herunder skal det belyses, om der kan være sundhedsmæssige problemer forbundet hermed i forhold til beboelser og fremtidig byudvikling.</p> <p>Ad 13B: Bekymringen er noteret.</p> <p>De nævnte forhold vedrørende uheld og udslip fra Tarm Renseanlæg skal belyses og vurderes i miljørapporten, så det sikres, at planlægningen og det konkrete projekt tager de nødvendige hensyn til Skjern Å og Ringkøbing fjord. Der vil endvidere blive udarbejdet en habitatkonsekvensvurdering.</p> <p>Ad 13C: Det er noteret, at der i de indkomne bemærkninger generelt stilles spørgsmål ved løsningen med at samle al spildevandet på Tarm Renseanlæg. De indkomne bemærkninger bærer præg af store bekymringer ved løsningen og udvidelse af renseanlægget i Tarm. Der er indkommet mange forslag om alternative løsninger, som anbefales undersøgt. Desuden er der mange argumenter mod, at renseanlægget i Tarm skal udvides.</p>	

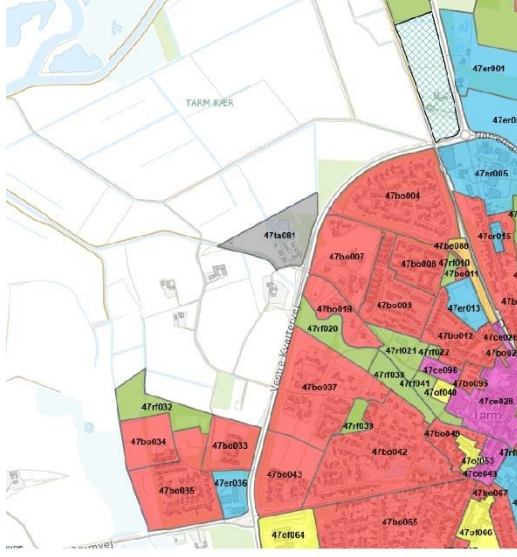
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			<p>De fremsendte bemærkninger herom samt alternativerne er noteret og indgår i den samlede politiske afvejning af projektet.</p> <p>Administrationen har bedt Ringkøbing Skjern Forsyning om at redegøre for valget af den ansøgte løsning. Dette indgår også i den samlede politiske afvejning. Ringkøbing-Skjern Forsyning har oplyst følgende:</p> <p>"Hvorfor er det ansøgte projekt valgt?"</p> <p><i>I forbindelse med afdækningen af hvordan den fremtidige struktur for spildevandsrensningen i Ringkøbing-Skjern Kommune skulle være, har Ringkøbing-Skjern Forsyning undersøgt forskellige muligheder. Alle de alternative placeringer og løsninger der er fremkommet i idefasen har af gode grunde ikke været inddraget.</i></p> <p><i>Det der ligger til baggrund for afdækningen af muligheder har været hvordan indtægtsrammen forventes at blive påvirket i fremtiden.</i></p> <p><i>Forsyningen har undersøgt følgende alternativer:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 renseanlæg, de anlæg der ligger i den nuværende spildevandsplan - 2 renseanlæg, et nyt renseanlæg i Lem og det nuværende i Tarm - 1 renseanlæg, en udbygning af renseanlægget i Tarm 	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			<p>- Opførelse af et centralrenseanlæg et nyt sted</p> <p>Den eneste mulighed af de ovenstående fire, som vil være økonomisk rentabelt på sigt er at samle rensningen på renseanlægget i Tarm. En udbygning af renseanlægget i Tarm er ikke bare den økonomisk bedste løsning, men også den teknisk og miljømæssigt bedste. Det er anlægget med den længste levetid, det aftager i forvejen hovedparten af spildevandet i kommunen, de fysiske forhold i relation til en udvidelse er gode, og Skjern Å er en velegnet recipient.</p> <p>Der er i projektansøgningen valgt et 0-alternativ med bevarelse af de 4 renseanlæg i spildevandsplanen. Det er dog ikke en holdbar løsning, og vil give selskabet likviditetsmæssige problemer når anlæggene skal levetidsforlænges og udbygges.</p> <p>Derudover er der blevet undersøgt delelementer, der ikke er med i projektansøgningen, bl.a. en udløbsledning til Vesterhavet, en udløbsledning til Ringkøbing fjord ud for Lem, og en udløbsledning til Ringkøbing fjord ved Skjern Ås udmunding. Førstnævnte er teknisk vanskelig at udføre og økonomisk helt urealistisk, og de to andre er voldsomt fordyrende. Alle tre ville have en minimal miljømæssig effekt.”</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			<p>Strukturen for spildevandsrensningen i Ringkøbing-Skjern Kommune fastlægges i spildevandsplanen. Imødekommen af det ansøgte forudsætter en ændring af spildevandsplanen.</p> <p>På bagkant af den foroffentlige høring er det besluttet, at revisionen af spildevandsplanen skal gennemføres som en selvstændig proces, samt at der skal udarbejdes en selvstændig miljøvurdering af revision af spildevandsplanen.</p> <p>Processerne for revision af spildevandsplanen og planlægningen for det konkrete projekt vil køre parallelt.</p> <p>Økonomiudvalget har besluttet at igangsætte planlægningen for et konkret ansøgt projekt. Så længe byrådet vælger at fortsætte planlægningen for det ansøgte projekt, er det det konkrete ansøgte projekt, som behandles og miljøvurderes.</p> <p>I en planproces for projektet skal der tages stilling til projektets delelementer og den endelige placering og omfang fastlægges. På baggrund heraf træffer Byrådet beslutning om planforslagene skal udsendes i offentlig høring.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			<p>Rimelige alternativer behandles i miljøvurderingen.</p> <p>Af Udkast til Vejledning til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) 1. del fremgår:</p> <p><i>I miljørapporten skal myndigheden vurdere indvirkninger på miljøet som følge af planen/programmets gennemførelse og "rimelige alternativer under hensyn til planens/programmets mål og geografiske anvendelsesområde", jf. lovens § 12, stk. 1. Hvorvidt et alternativ vurderes at være "rimeligt" at inddrage i miljøvurderingen kan bl.a. bero på, at det skal være i overensstemmelse med lovgivningen, realistisk (teknisk, praktisk og økonomisk) samt at det falder inden for den pågældende myndigheds retlige og geografiske kompetence. Alternativer er ikke altid relevante.</i></p> <p>Som referencescenarie (0-alternativ) beskrives en fastholdelse af status quo samt en fremskrivning til 2027 i den situation, at den nuværende spildevandsplan med fire renseanlæg følges.</p>	
14	Grundejerforeningen Engdraget	Bemærkninger til projektet vedr. samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern kommune på Tarm Renseanlæg.	Ad 14A: Holdningen er noteret og tages til efterretning.	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Grundejerforeningen: Engdraget Syd, Tarm, har været samlet til møde lørdag den 5. november for at drøfte ovennævnte projekt.</p> <p>Til mødet var alle grundejere mødt.</p> <p>Foreningen har følgende bemærkninger til projektet:</p> <p>A: Åbenhed</p> <p>Vi er skuffede over den manglende åbenhed og dialog i idefasen med borgerne i Tarm</p> <p>B: Sikre god udvikling i hele kommunen.</p> <p>Vi forventer at politikere og ansatte har stor interesse i at sikre også Tarm en god udvikling samt opretholde Tarms gode omdømme til gavn for bosætningen.</p> <p>Derfor bør Forsyningen sammen med kommunale politikere tage hensyn til de stærke argumenter og synspunkter, der kommer fra borgerne i området: Flytte rensningsanlægget væk fra det bynære område og på denne måde også fremtidssikre anlægget.</p> <p>C: Placering.</p> <p>Det er dårligt både på kort og på langt sigt, at placere et så stort anlæg tæt op ad bebyggelse - i dette tilfælde VEST for Tarm by</p> <p>D: Lugtgener</p>	<p>Ad 14B: Holdning er noteret og indgår i den politiske stillingtagen til sagen.</p> <p>Ad 14C: Byrådet anerkender, at den nuværende Tarm renseanlæg og særligt en udvidelse af renseanlægget vil have indvirkning på, hvor der vil kunne planlægges for boliger i Tarm fremover. I den nuværende kommuneplan er der ikke planlagt byudvikling i området, idet der ikke er udlagt rammeområder omkring renseanlægget vest for Vestre Kvartervej. Se dette kort over kommuneplanens rammeområder i området.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Vi er bekymret for at de lugtgener, der allerede til tider forekommer, vil blive væsentlig forøget med den planlagte størrelse af anlægget.</p> <p>E:</p> <p>Adgangsforhold til Skjern Å dalen</p> <p>Renseanlægget er beliggende ved en meget brugt adgangsvej til Skjern Å dalen. Derfor er det vigtigt, at adgangsforholdene hertil ikke forringes. Fra vejmyndighedernes side har man allerede sørget for, at det er sikkert at komme ud i ådalen via det gode kanaliseringsanlæg, der er etableret på stedet langs A11</p> <p>F:</p> <p>Bosætning i Tarm</p> <p>Vi har megen bekymring for, at det store bynære anlæg vil have en negativ betydning for bosætning i Tarm-området.</p> <p>G:</p> <p>Forebyggelse af lugtgener</p> <p>Når vi læser Bilag 2, punkt 7 i Dispositionsplan for Tarm Renseanlæg, er vi glade for, at man er opmærksom på, at det bliver en stor opgave at undgå lugtgener, og at man er bevidst om, at det bliver besværligt og bekosteligt at sikre den nødvendige renskapacitet, er til stede.</p> <p>Men vi har ikke tiltro til at der kommer styr på lugtproblematikken, idet vi over tid er blevet stillet i udsigt, at lugten vil blive minimeret, uden at vi har erfaret, at dette er sket. Derfor bør anlægget flyttes til et sted, der ikke er bynært, og hvor naboer kan kompenseres eller købes ud.</p>	 <p>Derimod peges der i helhedsplanen på potentialet for Tarms boligudvikling i to hovedretninger: mod vest og mod syd, da erhvervsområdet mod nord og plantagen mod øst skaber naturlige begrænsninger for boligudviklingen i de retninger. De allerede etablerede tunneler (2 under Vestre Kvartervej) til det eksisterende boligområde omkring Brogårdsvej og nærhed til Tarm Møllebæk og</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			<p>det store deltalandskab gør området attraktivt og oplagt til boligudvikling.</p> <p>Ansøgningen om udvidelse af Tarm Renseanlæg blev indsendt sent i processen for udarbejdelse af helhedsplanen. Efter at projektet blev kendt, er der i helhedsplanarbejdet arbejdet mod at sikre god buffer mellem et eventuelt udvidet renseanlæg og fremtidige boligområder. Derfor er der i helhedsplanen lagt op til et bredt grønt område langs Bybækken – også kaldet ”Den Blå Korridor”.</p> <p><i>s. 69 fra helhedsplanen. Den fremtidige boligudvikling i Tarm</i></p> <p>Det skal gennem planlægningen og i miljørapporten belyses, om planlægningen</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			<p>begrænser hvor der fremover vil kunne placeres nye boligområder. Særligt at er det vigtigt, at der tages de nødvendige hensyn i forhold til lugt.</p> <p>Ad 14D: Se svar 13A</p> <p>Ad 14E: Kanaliseringsanlægget fastholdes.</p> <p>Ad 14F: Se svar under punkt C</p> <p>Ad 14G: Se svar 13A</p>	
15	Ringkøbing-Skjern Boligforening	<p>A: Ringkøbing-Skjern Boligforening har forståelse for rationale i at centralisere spildevandsrensning på et enkelt anlæg</p> <p>RS Bolig vil dog gøre opmærksom på, at det er uheldigt at placere et centralrenseanlæg vest for Tarm by, idet den fremherskende vindretning netop er fra vest.</p> <p>RS Bolig frygter derfor, at lugtgenerne i Tarm by vil øges ved den foreslåede placering, herunder at luftbårne mikroorganismer vil drive ind over byen med de sundhedsrisici, der måtte følge af dette.</p> <p>B: RS Bolig opfordrer derfor kommunen og forsyningen til at overveje alternative placeringer, der ikke er bynære eller dermed heller ikke er lokaliseret umiddelbart vest for en sammenhængende bebyggelse.</p> <p>C:</p>	<p>Ad 15A: Se svar 13A.</p> <p>Ad 15B: Se svar 13C</p> <p>Ad 15C: Der vil blive stillet krav til udledning til Skjern Å gennem den krævede udledningstilladelse. Miljørapporten skal i øvrigt belyse, om der vil være behov for afværgeforanstaltninger eller overvågningsprogram.</p> <p>AD 15D: De nævnte forhold vedrørende havvandspejlet og oversvømmelse ved Tarm Renseanlæg skal belyses og vurderes i miljørapporten, så det sikres, at planlægningen og det konkrete projekt tager de nødvendige hensyn.</p>	

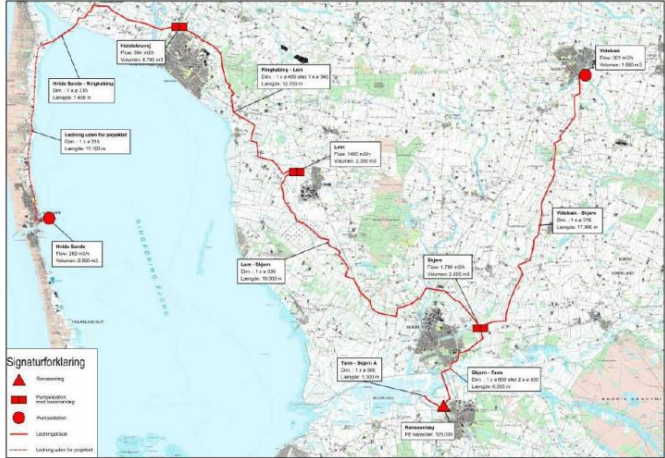
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Uanset placering opfordrer RS Bolig, til at kommunen sætter vilkår om et måleprogram, der sikrer, at udledninger, afgasninger m.v. løbende bliver monitoreret og dokumenteret.</p> <p>D:</p> <p>Endvidere opfordrer RS Bolig kommunen og forsyningen til at fremtidssikre et centralrenseanlæg i forhold til det stigende havvandsspejl. Der er desværre en tendens til, at stigningerne bliver større og forventes at indtræffe hurtigere når man opdaterer en af de officielle prognoser. Det ser også ud til, at voldsomme vejrphenomener optræder hyppigere og voldsommere. Der kan derfor være en risiko for, at en dæmning eller et dige omkring Ringkøbing Fjord bryder sammen under et voldsomt stormvejr. I så fald vil vandstanden i Ringkøbing Fjord være den samme som havvandspejlet.</p>		
16	Tarm Udviklingsforum	<p>Tarm udviklingsforum har følgende forslag vedr. projektet: Samling af spildevand på Tarm Renseanlæg.</p> <p>A:</p> <p>Tarm udviklingsforum finder det yderst problematisk at placere et stort renseanlæg for hele kommunen i udkanten af Tarm – en af kommunens hovedcenterbyer. Vi frygter, det vil få en lang række alvorlige udviklingsmæssige, miljømæssige, sundhedsmæssige og økonomiske konsekvenser for byen. Tarm er en af kommunens vigtigste bosætningsbyer. Tarm har over de sidste 5 år, som den eneste af centerbyerne haft tilvækst i indbyggertal. Vi frygter, at placeringen af renseanlægget vil blokere for attraktive og værdifulde byudviklingsmuligheder vest og nordvest for Tarm. Forslaget er på væsentlige punkter i direkte strid med kommuneplanen for 2021-2033.</p> <p>B:</p> <p>Vi anbefaler, at projektet sættes i bero, indtil de kortsigtede og langsigtede konsekvenser af forslaget og forskellige oplagte alternative løsningsmuligheder er blevet undersøgt nærmere, så der kan findes frem til</p>	<p>Ad 16A: Se svar 14C Ad 16B: Se svar 13C</p> <p>Ad 16C: Det er noteret, at de indkomne bemærkninger inklusiv underskriftsindsamlingen giver udtryk for en generel bekymring og modstand mod samling af kommunens spildevandsrensning i Tarm.</p> <p>Bekymringerne og modstanden i bemærkningerne beskrives på forskellig vis og niveauer.</p> <p>Bekymringer og holdninger er noteret og indgår i den samlede politiske afvejning af projektet og den politiske stillingtagen til, om planlægningen for projektet skal fortsætte.</p>	

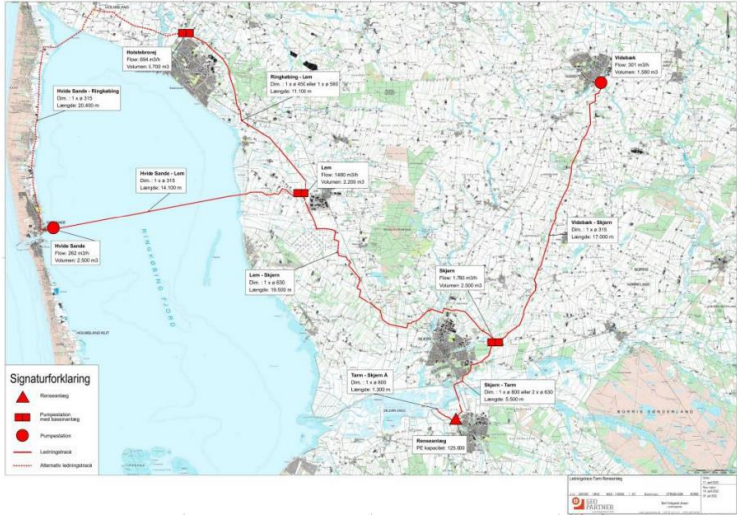
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>en langsigtet og holdbar løsning for forbrugerne, forsyningen, kommunen og ikke mindst for Tarm.</p> <p>C:</p> <p>Tarm udviklingsforum er de sidste måneder gået aktivt ind i drøftelser og vurderinger af projektet om samling af al kommunens spildevand på Tarm Renseanlæg. I den proces er vi gentagne gange blevet forundret og overrasket over den manglende åbenhed omkring projektet, til trods for at det tilsyneladende har været i gang over de seneste 10 år.</p> <p>Vi forstår ikke, at der både i kommuneplanen 2021 – 2033 og den underliggende Spildevandsplan 2019 – 2027 står, at den langsigtede plan for behandling af kommunens spildevand skal foregå på 4 anlæg, hhv. Hvide Sande, Ringkøbing, Videbæk og Tarm, og planen løber frem til 2027. Der foregår så, mens disse overordnede planer godkendes politisk, en anden planlægning, som reelt er i modstrid med det byrådet beslutter - nemlig en meget gennemgribende løsning med at samle al kommunens spildevandet på Tarm Renseanlæg.</p> <p><u>Vi har følgende forslag:</u></p> <p>1) Projektet sættes på pause, indtil der er foretaget en mere grundig undersøgelse og vurdering af løsningen med at samle al spildevandet på Tarm Renseanlæg. En så langsigtet og gennemgribende løsning, som måske rækker 100 år frem i tiden og som i høj grad påvirker en af centerbyerne og herlighedsværdien i Skjern Å Dalen, kræver en solid vurdering af, om det nu også er den mest holdbare og optimale løsning.</p> <p>2) Der skal foretages en uvildig vurdering af, om Renseanlægget kan placeres et mere hensigtsmæssigt sted i kommunen udenfor bymæssig bebyggelse, evt mere kystnært, således spildevandet kan</p>	<p>Det er korrekt, at projektet ikke er i overensstemmelse med spildevandsplanen. Der skal derfor ske en revision af spildevandsplanen. På bagkant af den foroffentlige høring er det besluttet, at revisionen af spildevandsplanen skal gennemføres som en selvstændig proces samt at der skal udarbejdes en selvstændig miljøvurdering af revision af spildevandsplanen. Det er i revisionen af spildevandsplanen, at den fremtidige spildevandsstruktur i kommunen fastlægges.</p> <p>Sideløbende hermed fortsættes processen for udarbejdelse af kommuneplantillæg, lokalplaner og miljørapport for planerne og det konkrete projekt.</p> <p>Der er i foroffentlighedsfasen kommet flere bemærkninger, som giver anledning til bearbejdning af projektet, samt mange relevante input til, hvilke forhold, der skal belyses i en miljøvurdering.</p> <p>I planprocessen skal der tages stilling til projektets delelementer og den endelige omfang og udformning af det samlede projekt, herunder anlægget i Tarm. Væsentlige ændringer til projektet kan medføre, at der skal gennemføres</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>ledes direkte ud i Vesterhavet. Alternativt om det kunne være rentabelt at have 2 anlæg, det nuværende i Tarm og et nyt udbygget i den nordvestlige del af kommunen. Det fremgår af DinGeo, at de øvrige 3 renseanlæg i kommunen også er ratet i en MBNDK kategori, hvilket er den højeste og mest avancerede kategori.</p> <p>Der skal foretages konsekvensberegninger på følgende områder:</p> <p>D: <u>Samfundsøkonomiske konsekvensberegninger.</u> Det må forventes, at et så omfattende og stort renseanlæg i høj grad vil påvirke lokalområdets udvikling. I konsekvensberegninger kunne opregnes, hvad der vil være af indirekte omkostninger ved projektet. Vi mener, det vil risikere at være en forringelse af områdets rekreative værdi, mistede turistrrelaterede indtægter, større sundhedsudgifter, dalende bosætning og faldende huspriser. Den påtænkte placering af det meget omfattende renseanlæg (på et areal svarende til 30 fodboldbaner) vil ligge i den nuværende bynærhedszone og derfor stride imod byrådets egne vedtagne principper for placering af industri og tekniske anlæg i bynær afstand. Renseanlægget vil blive placeret i nærheden af boligområder og hvor der i fremtiden ville være mulighed for udvidelse af attraktive boligområder ud mod Skjern Å Dalen. Den foreslåede placering er ikke i nærhed af anden erhvervsmæssig bebyggelse.</p> <p>Hvis byrådet beslutter at lave tillæg til kommuneplanen og ændre lokalplanen, så området kommer ind i byzone, vil det betyde, at det proportionelt vil fylde meget i byen og området, samt blokere for byvækst og byudvikling ud mod det attraktive Skjern Å Dal. I helhedsplanen har der netop været arbejdet med at få Tarm og Skjern til at åbne sig mod hinanden og rykke sammen over åen. Det vil et stort renseanlæg blokere for.</p> <p>E: <u>Miljømæssige konsekvensberegninger.</u> Anlægget bliver placeret på lavbundsjord og i lavt område, hvor der kan blive risiko for oversvømmelser.</p>	<p>en supplerende foroffentlighedsfase i forhold til ændringerne.</p> <p>Der kan komme ændringer på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Justering af ledningsforløbet • Ledningsstrækningen mellem Hvide Sande og Søndervig skal indgå i projektet • Ændringer på de eksisterende renseanlæg i Hvide Sande, Ringkøbing, Videbæk • Afklaring af arealer ved Holstebrovej Ringkøbing. • Indretning/disponering og afgrænsning på anlægget i Tarm. <p>Ad16D: Byrådet anerkender, at dette projekt, ligesom andre projekter, der planlægges for i kommunen, kan have indflydelse på boligpriser og andre afledte økonomiske forhold. Planlægning er som udgangspunkt erstatningsfri regulering. I miljørapporten vurderes på konkrete forhold, herunder projektets påvirkning af rekreative forhold i området,</p> <p>Se svar 14C vedrørende påvirkning af byudvikling.</p> <p>Ad 16E: Forholdende omkring oversvømmelsesrisiko skal belyses og vurderes i miljørapporten.</p> <p>Ad 16F: Se svar 13A</p> <p>Ad 16G: Se svar 16D.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Prognoser for vandstigninger de kommende 100 år, varsler store problemer for lavtliggende områder. Hvis der skal sættes store diger op, vil det også være en økonomisk merudgift, samt risikoen for alvorlig forurening af Skjern Å Dalen, Skjern Å, og Ringkøbing Fjord.</p> <p>F: <u>Sundhedsfaglig vurdering</u> af især mikrobiologisk påvirkning af beboelseskvarterer i nærområdet øst for renseanlægget – indenfor en radius på 0-750 meter bor der knap 1.000 mennesker i Tarm by. Anlægget tænkes placeret vest for og tæt på Tarm by og det blæser ofte fra vest, og der kan muligvis stadig være lugtgener. Der kan i øvrigt også være risiko for forureningskilder, som vi endnu ikke kender til, og ved at placere anlægget så tæt på byen, kan det være en stor risiko for mange borgere.</p> <p>G: <u>Konsekvensberegninger for mistede turistindtægter.</u> For tiden arbejdes der med udvikling af indlandsturisme, og her er Skjern Å Dalen et vigtigt fokusområde. Spiritus festivalen Spiritz, som er lavet i et samarbejde mellem Tarm og Skjern Udviklingsfora, har den 22. november 2022 modtaget turismeprisen for årets gode turisme-initiativ. Det ser vi som et signal om, at Destination Vesterhavet for tiden satser på indlandsturismen. Et stor synligt og måske lugtende renseanlæg kan risikere at forringe mulighederne for udvikling af indlandsturismen i et stort område af Skjern Å Dalen og langs den Blå Korridor (udviklet i helhedsplanen for Skjern Tarm).</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Efter den foroffentlig høring har Tarm Udviklingsforum indsendt en underskriftindsamling, som er vedlagt sammen med de samlede bemærkninger. med underskriftindsamlingen blev der indsendt nedenstående bemærkning:</p> <p>Nej tak til stort fælles renseanlæg, med placering på lavbundsjord i Skjern Å dalen.</p> <p>Formålet med underskriftindsamlingen, er at få politikerne i Ringkøbing Skjern Kommune til at sige nej til centralisering af rensningsanlæg, til et stort rensningsanlæg som skal aftage alt spildevand fra hele kommunen.</p> <p>Oplægget fra RS-forsyning er, at den skal placeres i Tarm og et godt stykke ude i ådalen, på lavbundsjord.</p> <p>Vi ønsker ikke at få et uambitiøst og arkitektonisk ideforladt rensningsanlæg, på en af kommunens fornemste naturperler, Skjern Å dalen.</p> <p>Et nyt og moderne rensningsanlæg bør placeres uden for byzone, hvor den ikke vil genere. Hvis du suger nej til den foreslåede beliggenhed, så giv os din underskrift Underskrifterne vil blive afleveret til byrådet Ringkøbing Skjern</p> <p>Tarm udviklings forum</p>		
17	Vestjysk Landboforening.	"Ideer og forslag vedrørende samling af spildevand på Tarm Renseanlæg (planlægning og konkret projekt).	Ad 17A: Bekymring er noteret. De nævnte forhold skal belyses og vurderes i miljørapporten, så det sikres, at planlægningen og det konkrete projekt tager de nødvendige hensyn til Skjern Å og Ringkøbing fjord. Væsentlighedsvurderingen (bilag 6) blev udarbejdet før der er sket projektændringer.	Ad17A: Kystdirektoratet skal bemærke, at der ikke er ansøgt om en krydsning fra Hvide Sande til Lem.

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		 <p data-bbox="533 869 1267 911">Figur 1.: Oversigtskort, der viser den fremtidige struktur for renseanlæg i Ringkøbing-Skjern Kommune ved centralisering på et udbygget Tarm Renseanlæg med nye spildevandsledninger, pumpstationer m.m.</p> <p data-bbox="533 930 1328 1273"> A: ”Centraliseringen vil medføre en større udledning af rensset spildevand til Skjern Å og dermed Ringkøbing Fjord. Til gengæld vil udledningen af rensset spildevand fra de tilbageværende 8 renseanlæg, der nedlægges, ophøre.” Citat fra bilag 6 side 4. Vestjysk Landboforening er bekymret over udsigten til en større udledning til Ringkøbing Fjord. Ringkøbing Fjord er omfattet af Vandområdeplanerne og skal sikres godt økologisk potentiale ved udgangen af 2027. En øget udledning til Ringkøbing Fjord vil modarbejde dette mål. </p>	<p data-bbox="1361 408 1859 472">Vurderingen indeholder et datagrundlag, som er forældet.</p> <p data-bbox="1361 491 1848 815">Ringkøbing Skjern Kommune vurderer, at planen og projektet er omfattet af obligatorisk pligt til miljøvurdering grundet krydsningen af udledning til og risikoen for påvirkning af habitatområderne Ringkøbing Fjord og Skjern Å. Der skal derfor blive udarbejdet en habitatkonsekvensvurdering med et det nyeste datagrundlag, så der givet et korrekt billede af massebalancen.</p> <p data-bbox="1361 882 1570 906">Ad 17B: Se svar 13C</p> <p data-bbox="1361 930 1675 954">Ad 17C: Se svar under punkt A</p> <p data-bbox="1361 978 1574 1002">Ad 17D: Se svar 13C</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		 <p data-bbox="622 932 1205 989"><i>Figur 1.1: Projektkort, der viser den fremtidige struktur for renseanlæg i Ringkøbing-Skjern Kommune ved centralisering på et udbygget Tarm Renseanlæg med nye spildevandsledninger, pumpestationer m.m. Et alternativt ledningstracé fra Hvide Sande til Lem, der går nord om Ringkøbing Fjord er vist (kortbilag 4).</i></p> <p data-bbox="533 1005 1310 1133">Af figur 1.1 i bilag 6 fremgår det, at fremtidige spildevandsledninger skal krydse Ringkøbing Fjord og Skjern Å. Det er ikke vist på figur 1. Der synes at være uoverensstemmelser i høringsmaterialet omkring den fremtidige ledningsføring.</p> <p data-bbox="533 1181 1332 1348">B: Vores største bekymring er Ringkøbing Fjord som slutrecipient for det rensede spildevand samt de årlige overløb. Vi vil gerne foreslå, at man todeler den fremtidige struktur, så spildevandet f.eks. ledes til Hvide Sande og derfra direkte i Vesterhavet og ligeledes direkte i Vesterhavet fra Tarm.</p> <p data-bbox="533 1404 555 1428">C:</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger																										
		<p>Der udledes i dag omkring 28,2 tons kvælstof/år og 3,2 tons fosfor/år jf. tabel 6.1.2 i bilag 6. Dette er en mængde på niveau med det statslige reduktionsmål via minivådområdeindsatsen til Ringkøbing Fjord. Se figur 2.</p> <table border="1" data-bbox="533 507 1272 882"> <tr> <td>Oplands id:</td> <td>132</td> </tr> <tr> <td>Oplandstype:</td> <td>Kystvandsopland - delopland</td> </tr> <tr> <td>Areal (km²):</td> <td>3476,8</td> </tr> <tr> <td>Indsats. CAP effekter samlet (tons/år):</td> <td>81</td> </tr> <tr> <td>Indsats. Vådområder. Kollektiv indsats (tons/år):</td> <td>157</td> </tr> <tr> <td>Indsats. Skovrejsning. Kollektiv indsats (tons/år):</td> <td>5,2</td> </tr> <tr> <td>Indsats. CAP-lavbund. Kollektiv indsats (tons/år):</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>Indsats. Minivådområder. Kollektiv indsats (tons/år):</td> <td>21</td> </tr> <tr> <td>Indsats. Skovrejsning (tons/år):</td> <td>8,5</td> </tr> <tr> <td>Indsats. Ekstensivering (tons/år):</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>Indsats. Klima-lavbund (tons/år):</td> <td>83</td> </tr> <tr> <td>Indsats. Målrettet regulering til og med 2025. 3.500 tons N (tons/år):</td> <td>344</td> </tr> <tr> <td>Indsats. Forventet yderligere indsats efter 2025. 3.000 tons N (tons/år):</td> <td>444</td> </tr> </table> <p>Figur 2. Ringkøbing Fjord: Indsatsbehov brutto: 1602 tons N/år og 104,1 tons P/år.</p> <p>Den fremtidige udledning skønnes at falde en anelse. Her igen uoverensstemmende med bilag 6. Den største ændring er, at der ikke længere vil være en udledning af rensed spildevand fra renselanlæg direkte til Ringkøbing Fjord, men at hele udledningen vil være centreret omkring udløbet af Skjern Å. En årlig udledning af denne størrelse vil stadig være problematisk i forhold til miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord.</p> <p>D:</p> <p>Hvad er begrundelsen for ændring af den langsigtede plan, at spildevandsbehandlingen samles på de fire største renselanlæg, som er beliggende i Tarm, Ringkøbing, Videbæk og Hvide Sande, som beskrevet i Spildevandsplanen 2019-2027 ?</p>	Oplands id:	132	Oplandstype:	Kystvandsopland - delopland	Areal (km ²):	3476,8	Indsats. CAP effekter samlet (tons/år):	81	Indsats. Vådområder. Kollektiv indsats (tons/år):	157	Indsats. Skovrejsning. Kollektiv indsats (tons/år):	5,2	Indsats. CAP-lavbund. Kollektiv indsats (tons/år):	14	Indsats. Minivådområder. Kollektiv indsats (tons/år):	21	Indsats. Skovrejsning (tons/år):	8,5	Indsats. Ekstensivering (tons/år):	25	Indsats. Klima-lavbund (tons/år):	83	Indsats. Målrettet regulering til og med 2025. 3.500 tons N (tons/år):	344	Indsats. Forventet yderligere indsats efter 2025. 3.000 tons N (tons/år):	444		
Oplands id:	132																													
Oplandstype:	Kystvandsopland - delopland																													
Areal (km ²):	3476,8																													
Indsats. CAP effekter samlet (tons/år):	81																													
Indsats. Vådområder. Kollektiv indsats (tons/år):	157																													
Indsats. Skovrejsning. Kollektiv indsats (tons/år):	5,2																													
Indsats. CAP-lavbund. Kollektiv indsats (tons/år):	14																													
Indsats. Minivådområder. Kollektiv indsats (tons/år):	21																													
Indsats. Skovrejsning (tons/år):	8,5																													
Indsats. Ekstensivering (tons/år):	25																													
Indsats. Klima-lavbund (tons/år):	83																													
Indsats. Målrettet regulering til og med 2025. 3.500 tons N (tons/år):	344																													
Indsats. Forventet yderligere indsats efter 2025. 3.000 tons N (tons/år):	444																													

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		Vi ønsker på landbrugets vegne, at man vurderer muligheden for, at det rensede spildevand i fremtiden ledes udenom Ringkøbing Fjord og direkte i Vesterhavet. Det vil gøre en stor og mærkbar forskel i forhold til opnåelse af den ønskede miljøtilstand i Ringkøbing Fjord.		
18	Danmarks Naturfredningsforening	<p>DN Ringkøbing-Skjerns bemærkning og forslag til Ringkøbing-Skjern Forsynings projekt for udvidelse af Tarm Rensningsanlæg og etablering af spildevandsledninger fra Hvide Sande, Ringkøbing og Videbæk</p> <p>Spildevandplan og kommuneplan – ændringer og alternativer Det fremlagte projekt til samling af al kommunens spildevand i Tarm bør vurderes nærmere i forbindelse med ændringer af kommunens spildevandsplan og kommuneplan</p> <p>Der bør i forbindelse hermed fremlægges alternativer til det fremlagte projekt, som belyser bl.a. de natur-miljø- og klimamæssige konsekvenser af f.eks. følgende muligheder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pumpe det rensede spildevand fra Tarm ud i Nordsøen i stedet for at lede det til Skjern Å og Ringkøbing Fjord, da miljøtilstanden i åen og fjorden ikke er i god økologisk tilstand. - Samle spildevand fra Ringkøbing, Hvide Sande og Videbæk og efter forbedret rensning lede det ud i den nordlige del af fjorden eller bedre pumpe det ud i havet. - Samle spildevand fra hele kommunen i Ringkøbing området og efter forbedret rensning pumpe det ud i Nordsøen. <p>Det kan ikke anses for tilfredsstillende, at der alene foretages en sammenligning af projektet med et reference/0-alternativ.</p> <p>Det er kritisabelt, at Ringkøbing-Skjern Kommune og Forsyning ikke allerede i forbindelse med spildevands- og kommuneplanlægningen offentligt har fremlagt alternativer til den fremtidige spildevandsstruktur, og at</p>	<p>Ad. 18. Se svar 13C.</p> <p>Der vil blive udarbejdet en habitatkonsekvensvurdering. Det er noteret, at bemærkningen indeholder en række input om forhold, som anbefales belyst i habitatkonsekvensvurderingen og miljørapporten, samt forhold, der skal tages højde for i forbindelse med indretning af anlægget i Tarm. Inputtene vurderes at være relevante og medtages i den videre planlægning og i den endelige afgrænsning af rapporternes indhold.</p> <p>Holdninger er noteret og indgår i den politiske behandling af sagen.</p> <p>Efter miljøvurderingsloven har Ringkøbing-Skjern Kommune som planmyndighed ansvaret for udarbejdelse af kommuneplantillæg og lokalplan samt miljøvurderingen heraf.</p> <p>Herudover skal Ringkøbing-Skjern Kommune give tilladelse til projektet efter</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Forsyningen først nu efter mange års planlægning og investeringer fremlægger et projekt uden økologiske, sociale og økonomiske vurderinger af alternative løsninger.</p> <p>Alternativer til det fremlagte projekt bør miljøvurderes i forhold til tilsvarende investeringer, som er forudsat i det fremlagte projekt (evt. med mindre investeringer for at opnå de ønskede forbedringer af spildevandsrensningen).</p> <p>Udover de overordnede alternativer bør der fremlægges alternativer til afgrænsning og udnyttelse af arealer til fremtidige anlæg.</p> <p>Natura 2000</p> <p>Der er positivt, at projektet i.h.t. det oplyste samlet set vil indebære en mindre tilførsel og organiske stoffer, kvælstof og fosfor til Ringkøbing Fjord (og i tilknytning hertil Stadil Fjord).</p> <p>Der sker imidlertid en betydelig forskydning af tilførslen til den sydlige del af fjorden fra den nordlige del. Det anføres i Væsentlighedsvurderingen, at dette er uden betydning p.gr.a. hurtig opblanding i fjordvandet, men der er grund til at få undersøgt dette nærmere i forhold til kravene til naturbeskyttelse i Natura 2000 området, bl.a. i betragtning af de foreliggende analyser af variationerne i saltholdigheden i fjorden.</p> <p>Det bør afklares nærmere, om en betydelig forøgelse af tilførslen af næringsstoffer m.v. til den sydlige del af fjorden vil kunne øge algevæksten og forringe plantevæksten i denne del af fjorden og dermed også fuglelivet, og desuden øge næringsstoftilførslen til bl.a. Værnengene og Tipperne og dermed påvirke fuglelivet der.</p> <p>Det bør også afklares nærmere om en betydelig forøgelse af tilførslen af næringsstoffer kan forringe de biologiske forhold, navnlig for fisk, i den nederste del af Skjern Å og dermed den sydlige del af Ringkøbing Fjord.</p>	<p>Miljøvurderingsloven, mens Kystdirektoratet skal give tilladelse efter kystbeskyttelsesloven. Det er derfor både Kystdirektoratet og Ringkøbing Skjern Kommune som er ansvarlig myndighed for tilladelserne til projektet. De to myndigheder har besluttet at der kun udarbejdes én miljøkonsekvensrapport, som kan danne grundlag for de to myndigheders tilladelser.</p> <p>Efter Miljøvurderingsloven er bygherre ansvarlig for udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten, mens Ringkøbing-Skjern Kommune som planmyndighed er ansvarlig for miljøvurderingen af plangrundlaget.</p> <p>Det er aftalt mellem Ringkøbing-Skjern Kommune og Ringkøbing-Skjern Forsyning, at bygherre leverer et udkast til de to lokalplaner og kommuneplantillægget.</p> <p>Endvidere har Ringkøbing-Skjern Kommune besluttet, at der kan udarbejdes én samlet miljøvurdering af henholdsvis projektet (miljøkonsekvensrapport) samt kommuneplantillæg og lokalplaner, idet der er et stort overlap i miljøvurderingsprocessen.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Der bør desuden fremlægges oplysninger om tilførslen af andre stoffer, herunder hormoner, og vurderes om en øget tilførsel kan skade bl.a. fisk og andre organismer i Skjern Å, herunder opgangen af laks og havørred til gydepladser i Skjern Å systemet og hermed bestandene og lystfiskeriet.</p> <p>Der henvises i øvrigt til forsigtighedsprincippet som grundlæggende for indgreb i det beskyttede områder.</p> <p>Miljøvurdering, VVM Kommunen opfordres til, at der udarbejdes en habitatkonsekvensvurdering for hele Ringkøbing Fjord, Skjern Å og Skjern Enge.</p> <p>Der bør i.h.t. miljøvurderingsloven gennemføres omhyggelige miljøundersøgelser og -vurderinger af plandokumenter og det fremlagte projekt og i relation til mulige alternativer hertil (jfr. ovenfor), herunder også mulig indflydelse på truede bilag IV arter og plante- og dyrelivet uden for Natura 2000 områderne og mulige forbedringer ved udledning af kommunens spildevand til Nordsøen.</p> <p>Det er afgørende, at miljøundersøgelser og -vurderinger foretages af uvildige eksperter, som ikke knyttet til Ringkøbing-Skjern Forsyning og kommunens forvaltning.</p> <p>Der bør fremlægges præcise krav til udledningen af organisk materiale, næringsstoffer og andre stoffer som har betydning for tilstanden i Skjern Å og Ringkøbing Fjord sammenholdt med direkte udledning til Nordsøen. Der bør ligeledes fremlægges krav til overvågning og afværgeforanstaltninger, hvis kravene til udledning ikke overholdes. Der henvises til listen over stoffer som skal undersøges.</p> <p>Det er ikke tilfredsstillende, at ansvaret for udarbejdelsen af en samlet miljørapport overlades til ansøger/bygherre, og det henstilles derfor, at</p>	<p>Der leveres således én samlet miljørapport af bygherre, som efterfølgende skal vurderes og godkendes af Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet, inden Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet udsender miljørapporten og plandokumenterne i høring hos berørte myndigheder og offentligheden i overensstemmelse med bestemmelserne i Miljøvurderingslovens § 32, stk. 3 og § 35, stk. 3.</p> <p>Forud for bygherres udarbejdes af miljørapporten skal Ringkøbing-Skjern Kommune i samarbejde med Kystdirektoratet udarbejde en udtalelse, som beskriver afgrænsningen af miljørapporten. Udtalelsen skal beskrive hvilke data, undersøgelser og vurderinger, der skal tilvejebringes og indgå i miljøkonsekvensrapporten. Udtalelsen vil indeholde relevante input fra foroffentlighedsfasen.</p> <p>Det er et krav, at miljøkonsekvensrapporten skal udarbejdes af kvalificerede og kompetente eksperter. I dette tilfælde anvender Ringkøbing-Skjern Forsyning konsulentfirmaerne Geopartner samt WSP.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>kommunen tager ansvaret for at gennemføre miljøvurderingen angående kommune- og spildevandsplanlægning.</p> <p>Det anførte afgrænsningsskema for miljøvurderingen bør ændres, så Jordbund og jordarealer + Klimapåvirkning og -tilpasning også skal vurderes i forhold til rensning- og ledningsanlæg, og så Ændret spildevandsudledning til vandmiljøet også skal vurderes med udgangspunkt i nye basisoplysninger om tilstanden i Skjern Ås nedre løb og den sydlige del af Ringkøbing Fjord og omfattende alle relevante stoffer af betydning plante- og dyrelivet, herunder ikke mindst arter af fisk.</p> <p>I forbindelse med miljøvurderingen er det afgørende, at der ikke alene vurderes på gennemsnitlige værdier, men foretages en indgående risikovurdering i forhold til utilsigtede uheld og forebyggelse af f.eks. oversvømmelser og overløb.</p> <p>Energiforbrug. Der bør foretages en nøje vurdering af fremtidigt energiforbrug for alternative løsninger for rensningsanlæg, pumpestationer og ledningsanlæg i forhold til nuværende situation med henblik på at sikre mindst muligt energiforbrug i den fremtidige spildevandsbehandling.</p> <p>Pumpestation, Holstebrovej, Ringkøbing Det bør undersøges om alle spildevandsanlæg i Ringkøbing kan placeres ved Holstebrovej, så det nuværende areal til rensningsanlægget kan anvendes til andre formål i fremtiden. Der bør snarest muligt etableres en mindst 10 meter bred beplantning omkring hele arealet.</p> <p>Rensningsanlæg, Tarm Det bør nærmere undersøges, hvilke konsekvenser det vil have at unklade en udvidelse af det nuværende rensningsanlæg, jfr. ovennævnte alternativer.</p>	<p>Administrationen vil nøje gennemgået modtagne udkast og bede om at få foretaget nødvendige tilretninger. Ved gennemgangen vil relevante fagpersoner i administrationen blive inddraget. Ringkøbing-Skjern Kommune og Kystdirektoratet har herudover mulighed for at indhente yderligere oplysninger i forlængelse af miljøkonsekvensrapporten, jf. Miljøvurderingslovens § 24, hvis der er yderligere emner eller problemstillinger, der bør belyses som en del af det endelige beslutningsgrundlag.</p> <p>Ringkøbing-Skjern Kommune har ligeledes bedt ansøger om at levere udkast til Habitatkonsekvensvurderingen. Ringkøbing-Skjern Kommune vil som ansvarlig myndighed i samarbejde med Kystdirektoratet kvalitetssikre denne.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Den foreslåede udvidelse af rensningsanlægget vil være skæmmende i landskabet i Skjern Ådalen og inddrage arealer, som i stedet egner sig til naturgenopretning og ekstensiv græsning i sammenhæng med de ørige engarealer.</p> <p>Hvis rensningsanlægget skal udvides, bør der udarbejdes alternativer til det fremlagte forslag til afgrænsning og udnyttelse af arealer, så anlægget koncentrerer sig til arealer umiddelbart beliggende tæt ved det eksisterende anlæg, f.eks. mod vest og kun i begrænset omfang mod nord ud i den åbne ådal.</p> <p>Den foreslåede jordvold med tilhørende beplantning med hjemmehørende træer og buske i en bredde på 10-20 meter bør placeres meget tættere på det eksisterende anlæg, og det bør overvejes om volden bør være højere for at sikre en bedre afskærmning.</p> <p>Det er ikke ønskeligt, at der udover den afskærmende beplantning på jordvolden etableres beplantning på de lave og åbne arealer, som foreslået mod nordøst.</p> <p>Pumpeledninger</p> <p>Det bør nærmere undersøges, hvilke konsekvenser det vil have at etablere pumpeledninger i.h.t. ovennævnte alternativer, herunder ledninger der vil lede det rensede spildevand i Nordsøen.</p> <p>Angående de fremlagte forslag til pumpeledninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagges Dæmning. Det bør klarlægges nærmere, hvilken indflydelse ledningen vil have på natur- og miljøværdier og friluftsliv med henblik på, om ledningen bør flyttes. - Vonåen. Det bør sikres, at hverken åen eller de beskyttede arealer påvirkes af ledningen. - Vest for Velling Plantage. Det er ønskeligt, at ledningen flyttes uden for de beskyttede arealer. 		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<ul style="list-style-type: none"> - Ganer Å. Det bør sikres, at hverken åen eller de beskyttede arealer påvirkes af ledningen. - Skjern Å. Det bør sikres, at hverken åen eller de beskyttede arealer påvirkes af ledningen. - Videbæk. Det bør sikres at hverken bækken eller de beskyttede arealer påvirkes af ledningen. - Fiskbæk. Det bør sikres at hverken bækken eller de beskyttede arealer påvirkes af ledningen. <p>Forbehold Der tages i øvrigt forbehold overfor indgreb i beskyttede arealer og indenfor beskyttelseslinjer. I forlængelse af de fremsendte bemærkninger gøres opmærksom på, at miljøvurderinger også bør omfatte stoffer som PFAS.</p>		
19	DOF Vestjylland	<p>Forslag og idéer til samling af spildevand for hele Ringkøbing- Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg og til indholdet af miljørapport (både planlægning og det konkrete projekt)</p> <p>Ringkøbing-Skjern Kommune har offentliggjort et af Ringkøbing-Skjern Forsyning udarbejdet projekt til samling af alt spildevand i kommunen til rensning i et udvidet rensningsanlæg i Tarm via rørledninger fra Hvide Sande, Ringkøbing og Videbæk.</p> <p>DOF Vestjylland mener, at Projektet Tarm Renseanlæg stiller mange spørgsmål til de fremtidige natur- og miljøforhold i Natura 2000 områderne Skjern Å (N68, H61, F118) og Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen (N69, H62, F43 og Ramsarområde nr 2), som bør indgå i afgrænsningen af miljørapporten.</p> <p>N 2000 områdernes status Udover Natura 2000 naturbeskyttelsen er Ringkøbing Fjord incl bla. Tipperhalvøen, Klægbanken, Høje Sande og Skjern Å deltaet – fra</p>	<p>Der vil blive udarbejdet en habitatkonsekvensvurdering. Det er noteret, at bemærkningen indeholder en række input om forhold, som anbefales belyst i habitatkonsekvensvurderingen og miljørapporten, samt forhold, der skal tages højde for i forbindelse med indretning af anlægget i Tarm. Inputtene vurderes at være relevante og medtages i den videre planlægning og i den endelige afgrænsning af rapporternes indhold.</p> <p>Holdninger er noteret og indgår i den politiske behandling af sagen.</p>	<p>Kystdirektoratet skal bemærke, at miljøkonsekvensrapporten skal beskrive og vurdere, hvorvidt anlægsarbejdet i forbindelse med krydsningen af Ringkøbing Fjord vil påvirke Natura 2000-området. Nr. 69.</p>

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Nymindestrømmen i syd til en linje trukket fra Hvide Sande over fjorden til Ringkøbing i nord – fredet for at sikre fjordens samlede naturværdier. Det forpligter myndighederne til at passe særligt godt på naturområdet og beskytte områdets fugleliv. Området rummer nogle af Danmarks vigtigste fuglelokaliteter. Sin største betydning har Ringkøbing Fjord som raste- og fødesøgningsområde for et stort antal vandfugle. Ligeledes er Ringkøbing Fjord et af Danmarks vigtigste yngleområder for vandfugle, og eneste yngleområde for brushane og engryle, ligesom Høje Sande rummer Danmarks største ynglekoloni af skestork. Miljøministeriet har udpeget skestork som Ringkøbing- Skjern Kommunes ansvarsart.</p> <p>Det naturbeskyttede Skjern Å område – i daglig tale og i denne skrivelse kaldet Skjern Enge omfatter tre store naturtyper – Skjern Å med tilløb, det centrale område Skænken Sø, Øster Hestholm, Hestholm Sø, Øster Enge og Vesterenge og Skjern Å Deltaet (som administrativt hører til N 69 og F 43). Skjern Enge anses for et af Danmarks vigtigste raste- og fødesøgningsområder for vandfugle – primært ænder, gæs og svaner.</p> <p>Initiativet til at lægge Skjern Å tilbage i slyngninger var blandt andet begrundet i et ønske om at forbedre miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord ved at reducere mængden af kvælstof, fosfor og okker. Naturprojektet kostede 284 mio. kr, hvoraf størstedelen er betalt af skatteborgerne i Danmark. Selv om naturgenopretningsprojektet og de sidste årtiers krav til at reducere mængden af især kvælstof fra landbruget – og kravene til landbruget bliver ikke mindre de kommende år, er fjordens miljøtilstand stadig ustabil. Der skal ikke meget til for at ændre den nuværende økologiske balance.</p> <p>Placeringen af centralt renseanlæg i Tarm DOF Vestjylland har svært ved at forstå, hvorfor ét stort centralt renseanlæg for hele kommunen skal ligge i Tarm – den sydligste placering i kommunen, i stedet for på en central plads i kommunen. Den nederste del af Skjernå dalen er et naturskønt og unikt landskab i Danmark. Ikke andre steder i Danmark</p>	Se endvidere svar 13C og svar 18.	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>kan man opleve et efter danske forhold så stort og fladt ådallandskab med Danmarks eneste og største delta, der munder ud i den fredede Ringkøbing Fjord.</p> <p>Forsyningen foreslår, at renseanlægget placeres ganske tæt på Skjern Å, og at spildevandet fra hele Ringkøbing-Skjern Kommune ledes ud i åen. DOF Vestjylland skønner, at anlægget vil virke voldsomt og markant i det flade landskab med 10 meter høje tanke, 15 meter høj skorsten og en massiv plantning på en 1 meter høj vold.</p> <p>DOF Vestjylland vil foreslå, at de landskabsmæssige konsekvenser ved placeringen vurderes i forhold til alternative placeringer.</p> <p>Fjorden, åen og Skjern Enge er en guldgrube, som Ringkøbing- Skjern Kommune årligt høster millioner af turistkroner på. Også af den grund bør det i miljøkonsekvensrapporten / VVM-redegørelsen vurderes hvilken indvirkning placeringen vil få på turismen i forhold til alternative placeringer.</p> <p>Natura 2000 habitatvurdering DOF Vestjylland finder ikke, at kommunen har indarbejdet de internationale konventioner (habitat- og miljøkonsekvensrapporterne) i tilstrækkelig grad, hvilket kommunen er forpligtiget til. DOF Vestjylland mener ikke, at Væsentlighedsrapporten dokumenterer, at projektet ikke kan skade Natura 2000 områderne væsentlig.</p> <p><i>Ifølge bekendtgørelse nr. 1595 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder, skal der udarbejdes en habitatkonsekvensanalyse for anlæg uden for Natura 2000 områder, der ikke har tilknytning til naturområdet og ikke er af national betydning, hvis der er risiko for at områderne kan påvirkes væsentligt.</i></p> <p>DOF Vestjylland vil af hensyn til naturbeskyttelsen i Natura 2000 områderne opfordre til, at der udarbejdes en habitatkonsekvensvurdering for Skjern Å og Skjern Enge fra A11 til</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>udløbet i Ringkøbing Fjord og for hele Ringkøbing Fjord, og ikke kun konsekvenserne af ledningsføringen i naturområdet Skjern Enge og under Skjern Å. Bagges Dæmning ligger uden for Natura 2000 område 69, men hænger økologisk sammen med resten af fjorden, hvorfor vi vil foreslå, at den nordlige del af Ringkøbing Fjord vurderes ligesom Natura 2000 delen.</p> <p>Ifølge projektansøgningen vil det blive nødvendigt at sænke grundvandstanden i anlægsområdet under anlægsfasen. DOF Vestjylland ønsker, at det vurderes om grundvandssænkningen skader den centrale del af Skjern Enge og fuglenes yngle- og rastemuligheder i perioden.</p> <p>Det er positivt for fjorden, at projektet samlet set indebærer en mindre tilførsel af kvælstof, fosfor og organiske stoffer.</p> <p>Udledningen af al spildevandet til Skjern Å vil medføre en forøgelse af mængden af kvælstof, fosfor, organisk stof og miljøfremmede stoffer i den sydlige del af Ringkøbing Fjord, hvor vandudskiftningen er langsommere end i resten af fjorden. Det anføres i Væsentlighedsvurderingen, at dette er uden betydning p.g.a. hurtig opblanding i fjordvandet.</p> <p>Den betragtning er DOF Vestjylland ikke enig i, og forholdene skal miljøvurderes.</p> <p>Det skal undersøges, om en betydelig forøgelse af tilførslen af næringsstoffer m.v. til den sydlige del af fjorden vil kunne øge algevæksten og forringe plantevæksten i denne del af fjorden og dermed også yngle- og rastemulighederne for fuglene på Tipperne, Værnengene og Høje Sande.</p> <p>Der skal i VVM – redegørelsen foretages en risikovurdering, der vurderer risikoen for utilsigtede hændelser som f.eks oversvømmelser, læk fra pumpeledninger o.a miljøuheld, der kan skade Skjern Enge, fuglene og det øvrige plante- og dyreliv der. Ligeledes bør det</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>undersøges om Skjern Enge fra udledningspunktet bliver mere våd som følge af den øgede mængde af spildevand, der tilføres Skjern Å.</p> <p>Der henvises i øvrigt til forsigtighedsprincippet i ovennævnte bekendtgørelse som grundlæggende for indgreb i det beskyttede områder.</p> <p>Miljøvurdering og VVM redegørelse</p> <p>Der bør i.h.t. miljøvurderingsloven gennemføres omhyggelige miljøundersøgelser og -vurderinger af plandokumenter og det fremlagte projekt og til mulige alternativer i relation hertil (jfr. ovenfor), herunder også mulig indflydelse på truede bilag IV arter og plante- og dyrelivet uden for Natura 2000 områderne.</p> <p>Det skal afklares nærmere, om en betydelig forøgelse af tilførslen af næringsstoffer, organisk stof og miljøfremmede stoffer herunder hormonstoffer i den nederste del af Skjern Å kan forringe de biologiske forhold, navnlig for fisk og andre organismer. Det skal vurderes om den øgede tilførsel vil gøre det vanskeligere at forbedre åens status, der er i moderat økologisk tilstand.</p> <p>Der skal fastlægges præcise krav til udledningen af organisk materiale, næringsstoffer og miljøfremmede stoffer som har betydning for tilstanden i Skjern Å og Ringkøbing Fjord.</p> <p>Ifølge Miljøvurderingsloven skal der undersøges for de miljøfremmede stoffer. Der henvises til listen over stoffer, der skal undersøges for. Flere af de miljøfremmede stoffer er hormonforstyrrende, der kan skade fiskene herunder laksen og dermed måske også de fugle, som spiser fiskene herunder havørn, fiskeørn, fiskehejre, skarv og måger.</p>		

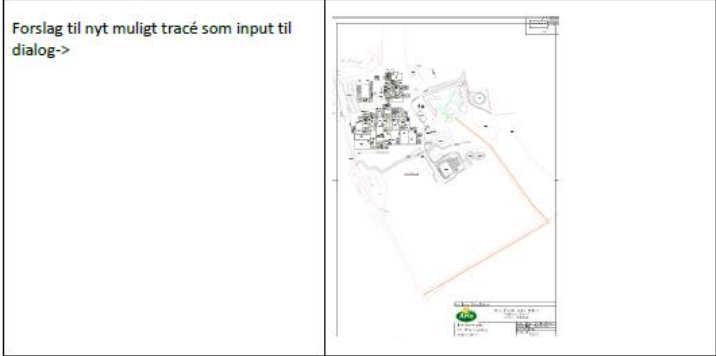
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>DOF Vestjylland undrer sig over, at der ikke er foretaget en vurdering af hvilke miljøfremmede stoffer, der udledes med spildevandet og mængden fra udledningspunktet i Skjern Å til fjorden og i fjorden.</p> <p>Der skal i VVM-redegørelsen redegøres for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke miljøfremmede stoffer, der vil forekomme i spildevandet • Hvilke krav kommunen vil stille til Forsyningen med hensyn til overvågning og kontrol med de miljøfremmede stoffer i spildevandet • Forslag til overvågning og afværgeforanstaltninger, hvis kravene til udledning ikke overholdes <p>I VVM-redegørelsen skal der også redegøres for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At udledningen af den øgede mængde af spildevand til Skjern Å og den sydlige del af Ringkøbing Fjord og dermed den øgede mængde af kvælstof og fosfor ikke forøger kvælstof-, fosfortallene og mængden af organisk stof i Skjern Å og i fjorden væsentligt. • At den øgede spildevandsmængde ikke forringer forholdene for naturtyperne og fuglelivet og det øvrige plante- og dyreliv i Skjern Å og fjorden. <p>DOF Vestjylland mener, at der kan være en stor risiko forbundet med kun at have én samlet udledning af alt spildevandet. Den risiko skal vurderes i forhold til to eller flere udledningsledninger.</p> <p>Det kan ikke anses for tilfredsstillende, at der alene foretages en sammenligning af projektet med en reference/0-alternativ. Udover Forsyningens vurdering af projektet, bør /skal der ifølge Miljøvurderingsloven udarbejdes alternative projekter, som bla. vurderer/analyserer de natur-miljø- og klimamæssige konsekvenser. Det kunne f.eks. være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At pumpe det rensede spildevand ud i havet i stedet for at lede det til Skjern Å og Ringkøbing Fjord. 		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<ul style="list-style-type: none"> • At etablere et renseanlæg mere placeret i den nordlige del af kommunen, som al spildevand fra de renseanlæg, der endnu ikke er tilkoblet renseanlægget i Tarm, ledes til, og efter forbedret rensning ledes ud i den nordlige del af fjorden eller måske endnu bedre pumpes ud i havet. <p>De økonomiske beregninger som er beskrevet i "dispositionsplan for Tarm Renseanlæg, 19. september 2022" er meget usikre. Ligeledes er det vanskeligt at se om hele ledningsnettet for spildevandet indgår i den økonomiske oversigt. DOF Vestjylland mener, at der bør foreligge en betydelig mere gennemsigtelig økonomisk beregning. Ligeledes bør der foretages tilsvarende økonomiske beregninger på alternative projektforslag.</p> <p>For at miljørapporten kan blive så uvildig som muligt, vil DOF Vestjylland opfordre til, at kommunens egen forvaltning og ikke Forsyningsens embedsmænd selv udarbejder de nødvendige lokalplaner og sin egen miljøvurdering angående spildevands- og kommuneplanen. Desuden vil DOF Vestjylland opfordre til, at VVM redegørelsen og habitatkonsekvensanalysen for projektet udarbejdes af et uvildigt konsulentfirma med kompetencer inden for natur- og miljøbeskyttelse.</p> <p>Det er ikke tilfredsstillende at bygherre / ansøger tager ansvar for udarbejdelsen af den samlede miljørapport, og dermed kan kontrollere sig selv.</p> <p>Tarm Renseanlæg og de øvrige projekter DOF Vestjylland undrer sig over den valgte placering af renseanlægget. Naturstyrelsen, landbruget og kommunen arbejder på at få udtaget store lavbundsarealer på begge sider af Skjern Å, for at udledningerne fra landbruget kan reduceres yderligt, og arealerne omlægges til natur. I den sammenhæng kan en nedlæggelse af Pumpestation SØ ikke helt udelukkes.</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Det bør undersøges i VVM-redegørelsen, hvilken betydning det vil det få for grundvandsspejlet på renseanlæggets arealer, hvis Pumpestation SØ nedlægges.</p> <p>Skjern – og Tarm Udviklingsråd har sammen med borgerne i Skjern og Tarm lagt mange frivillige ressourcer i udarbejdelsen af Helhedsplanen for Skjern og Tarm med bla forslag til natur og rekreativ anvendelse på lavbundsjordene.</p> <p>Hvorledes indgår disse projekter i kommunens overvejelser til placeringen af et centralt renseanlæg?</p> <p>Hvorfor respekterer kommunen ikke Helhedsplanen og lavbundsprojekterne og bidrager til at forbedre miljøtilstanden i fjorden og sikre miljøforholdene i Skjern Å ved at placere det centrale renseanlæg væk fra naturbeskyttede områder og uden for bymæssig bebyggelse?</p> <p>DOF Vestjylland finder det kritisabelt, at Ringkøbing-Skjern Kommune og Forsyning ikke allerede i forbindelse med spildevands- og kommuneplanlægningen offentligt har fremlagt alternativer til den fremtidige spildevandsstruktur, og at Forsyningen først nu efter mange års planlægning og investeringer fremlægger et projekt uden økologiske, sociale og økonomiske vurderinger af alternative løsninger, der på nuværende tidspunkt er så vidt fremskreden, uden at offentligheden har været vidende om det.</p>		
20	Arla Foods amba	<p>Bemærkninger fra Arla Foods Amba og Arla Foods Ingredients (herefter Arla) til samling af spildevand for Ringkøbing Skjern Kommune på Tarm renseanlæg samt til indholdet af miljørapport</p> <p>Arla har modtaget information om mulighed for at komme med bemærkninger til forslaget om samling af spildevand for Ringkøbing Skjern kommune på Tarm Renseanlæg.</p> <p>Helt overordnet set finder Arla det hensigtsmæssigt, at Ringkøbing Skjern kommune ønsker at opgradere udledningen af spildevand. Arla Mejericluster Vestjylland* er et meget strategisk vigtigt område for Arla og i særdeleshed Arla Foods Ingredients, hvilket åbningen af Arla Foods Ingredients state of the art Innovations Center i 2020 med op mod 100 forskere og ingeniører</p>	<p>Ad 20A: Administrationen tager dialog med Arinco og Ringkøbing-Skjern Forsyning med henblik på at finde en hensigtsmæssig placering af ledningstracéet.</p> <p>Ad 20B: Administrationen tager dialog med Arinco og Ringkøbing-Skjern Forsyning herom.</p>	

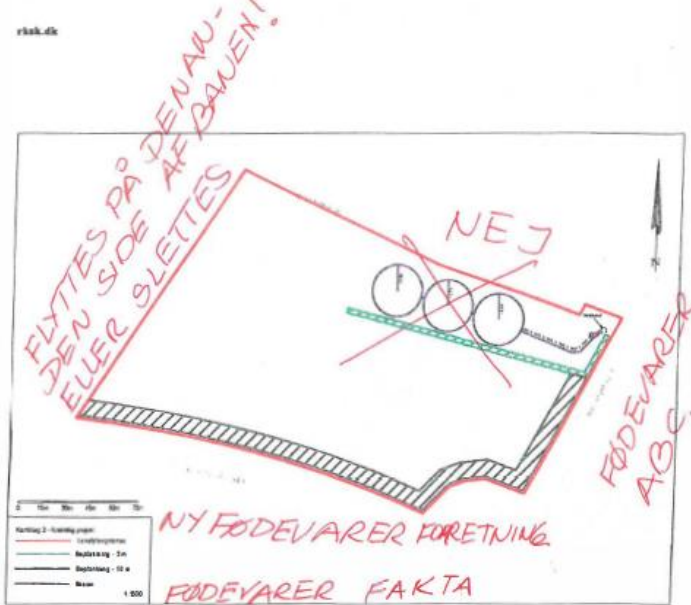
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>understreger. Baseret på de seneste års udvikling sammenholdt med forventninger til fremtiden, forventes Arla Meje-ricluster Vestjylland at forsætte de seneste års positive udvikling. Det er Arlas forhåbning, at Ringkøbing Skjern kommune fortsat vil understøtte denne, herunder at kapaciteten på Tarm renseanlæg ikke risikerer at blive en begrænsende faktor. En fortsat udvidelse af Mejericluster Vestjylland vil således ikke kunne effektueres uden en vis forøgelse af spildevandsmængden pga. de høje hygiejne-standarder.</p> <p>Arla er en fødevarer virksomhed med meget høje hygiejnestandarder, hvilket kræver rengøring ved brug af vand hvorved genereres spildevand, der skal renses og afledes. Spildevand fra Arlas produktionssteder Nr. Vium Mejeri, Danmark Protein og Arinco ledes til Arla Fælles renseanlæg i Nr. Vium, og det rensede spildevand udledes til Vorgod Å, videre til Skjern Å og ud i Ringkøbing Fjord, mens Troldhede renseanlæg udleder til Von å. Arla har en udledningstilladelse med skrappe krav til rensning for bl.a. kvælstof og fosfor som er væsentlig for recipienterne. Arla Mejericluster Vestjylland arbejder fortsat målrettet og proaktivt med minimering af spild og genbrug af vand og derved minimering af spildevand. Eksempelvis udgør genbrugsvand mere end 50 % af vandforbruget på Danmark Protein. Desuden har Danmarks Protein deltaget i DRIP projektet, og som et afledt projekt har Danmark Protein investeret massivt i et anlæg til yderligere rensning af en delstrøm af det rensede spildevand, som anvendes til teknisk. Hertil kommer, at Arla Foods Ingredients fornyeligt er tiltrådt Styrekomiteen for Erhvervsfyrtårn Vandteknologi.</p> <p>Med udgangspunkt i de foreliggende oplysninger vedr. nedlægning af renseanlæg i Ringkøbing Skjern Kommune bemærker Arla med interesse, at der frigives "kapacitet", men at der ligeledes er aspekter med mulige negative konsekvenser for Arla, som bør belyses nøjere i den fremtidige miljørapport. Arla stiller sig til fuld rådighed i den kommende proces og ser frem til den videre dialog.</p> <p>Nedenfor fremgår Arlas for indeværende mere specifikke bemærkninger til forslaget, som mest af alt er indspark til den efterfølgende dialog med Ringkøbing Skjern Kommune om de adresserede opmærksomhedspunkter samt input til punkter, som i Arlas optik, bør adresseres i den videre proces.</p>	<p>Der skal afklares om det får nogen betydning for "fællesledningen" fra mejerierne.</p> <p>Ad 20C: Ringkøbing-Skjern Forsyning har oplyst, at de forventer, at dette kan fortsætte. I miljørapporten skal der belyses om projektet vil begrænse mulighederne for etablering/udvidelse af virksomheder med stort vandforbrug i kommunen hvis de skal benytte direkte tilledning til renseanlæg.</p> <p>Ad 20D: Ringkøbing-Skjern Forsyning har oplyst, at det vil være status Quo i forhold til nuværende. Forholdet skal belyses i miljørapporten.</p> <p>Ad 20E: Ringkøbing-Skjern Forsyning har oplyst, at udledningspunktet fra Videbæk renseanlæg flyttes fra Vorgod å til Skjern å.</p> <p>I miljørapporten skal der belyses hvilke miljømæssige konsekvenser (herunder positive) det får for Vorgod å, ved at man flytter udledningspunktet til Skjern å.</p> <p>I habitatkonsekvensvurderingen skal der belyses om habitatområdene Ringkøbing Fjord</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>A: <u>Ledningstracé ved Videbæk, Arinco</u> Kortbilag Ledning Videbæk viser det af kommunen foreslåede tracé på Arinco's matrikel. Som det ses af nyt billede taget i uge 47 er Arinco i gang med udbygning på en del af området for det foreslåede tracé. Ledningstracé for den nye ledning langs Herborg Bæk krydser Arlas ledninger bl.a. ved Biostyr anlægget og vil ligge i vejen for Arincos infrastruktur mellem faciliteter nord for Herborg Bæk til faciliteter syd for bækken. Dette er uhensigtsmæssigt for Arinco og kan indskrænke virksomhedens rådighed over matriklen. Arla anmoder derfor om, at Kommunen indleder en dialog med Arinco om et mere hensigtsmæssigt tracé. Vi har tilføjet en tegning med et muligt forslag til nyt tracé, som kan indgå i dialogen med kommunen.</p> <div data-bbox="539 772 1258 1141" style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="539 772 862 1141"> <p>Kortbilag ledning Videbæk</p> </div> <div data-bbox="862 772 1258 1141"> <p>Foto Arinco uge 47 2022</p> </div> </div>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Forslag til nyt muligt tracé som input til dialog-></p> <p>B: <u>Spildevandsledning Videbæk renseanlæg til Vorgod Å</u> I forslaget er det angivet, at Videbæk renseanlæg skal nedlægges. I den eksisterende udløbsledning fra Videbæk renseanlæg til Vorgod Å afledes spildevand fra Arlas renseanlæg i Nr. Vium i den sidste del af ledningen, og der udledes således til Vorgod Å fra begge renseanlæg via denne ledning. Det står imidlertid ikke Arla klart, hvad der skal ske med denne ledning, og Arla anmoder om dialog herom, således udledning fra Arlas renseanlæg kan opretholdes.</p> <p>C: <u>Spildevandsledning fra Videbæk til Tarm</u> Arinco er koblet på spildevandsledningen til Videbæk renseanlæg som en ekstra sikkerhed i forbindelse med nedbrud eller spidsbelastningssituationer. Denne mulighed ønsker Arinco at bibeholde. Arla antager således ikke, at den nye spildevandsledning fra Videbæk renseanlæg ændrer den situation men imødeser for god ordens skyld bekræftelse herfor.</p> <p>D: <u>Herborg Bæk belastning</u> Der er i forslaget beskrevet planlægning af et udligningsbassin på Videbæk renseanlæg og pumpestation for den nye spildevandsledning til Tarm renseanlæg. Hvilke overløb og regnvandsudledninger vil der kunne</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>forekomme til Herborg Bæk som følge af projektet? Vil overløb kunne indebære risiko for ændret og varieret påvirkning af bækken hvortil Arla også udleder overfladevand og udledning fra Biostyrrelæggene. Dette bør belyses i miljøvurderingen.</p> <p>E: <u>Vorgod Å belastning</u> I forbindelse med miljøgodkendelsen for spildevandsudledning fra Arla fælles renseanlæg Nr. Vium er der lavet beregninger af belastningen af Vorgod Å for bl.a. temp, organisk stof og metaller. Hvilke konsekvenser nedlægningen af renseanlæggene i kommunen bør belyses og vurderes i Miljøvurderingen. Arla ser det som en mulighed for, at det kan åbne op for en større "kapacitet" for Arla ved en fremtidig udvidelse af Mejericluster Vestjylland.</p> <p>If. projektoplysninger fra Ringkøbing Skjern Kommune er Videbæk renseanlæg årlige belastning opgjort til 2,9 ton TN og 0,68 ton TP som ophører ifølge projektoplysningerne. Planlægges evt. Overløb fra Videbæk renseanlæg afledt via ledning til Vorgod Å? Dette vil kunne influere på tilstanden i Vorgod Å, hvortil Arla fælles renseanlæg har udledningstilladelse.</p> <p>F: <u>Ringkøbing Fjord</u> Spildevandet fra Arla renseanlæg ender i Ringkøbing Fjord som også udledningen fra alle renseanlæggene Ringkøbing Skjern gør inkl. Tarm renseanlæg.</p> <p>Ifølge projektforslagets VVM screening ses at det samlede projekt med nedlæggelse af renseanlæggene og udbygning af et centralrenseanlæg vil det betyde en samlet reduktion af udledning af 7,3 ton TN og 0,68 ton TP fra kommunal renseanlæg til Ringkøbing Fjord, hvilket er meget positivt.</p> <p>Arla imødeser dialog om perspektiver herfor, herunder Arlas mulighed for en udvidelse af Mejericluster Vestjylland.</p> <p>Hvis der er spørgsmål til de fremsendte bemærkninger bedes I kontakte Filip Rasmussen (Globalt Direktør - Miljø og Arbejdsmiljø) via e-mail</p>		

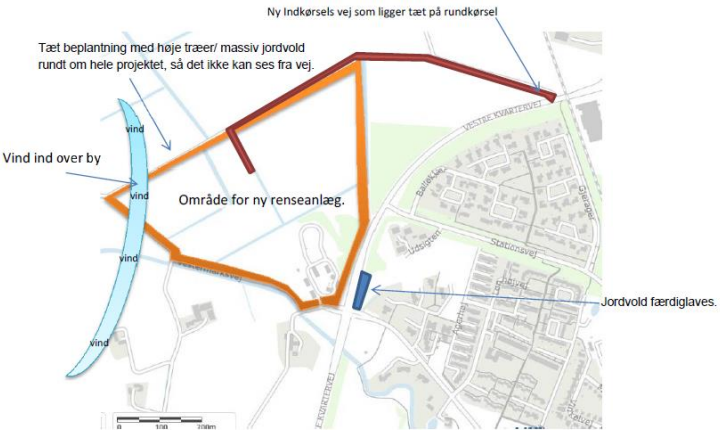
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		filra@arlafoods.com eller på telefon 3037 3614. Arla står meget gerne til rådighed med yderligere oplysninger.		
	Borger			
21	Interlink a/s, Holstebrovej 39B og 76 Ndr. Ringvej 14 Ringkøbing	<p>A:</p> <p>Vi kan IKKE acceptere Pumpestation og forsinkelses bassin på Holstebrovej i henhold til medsendte kort materiale, der er allerede i dag lugt scener, og hvad hvis der sker stoppelse og oversvømmelse af arealerne? Derfor må den allerede etablerede del af anlægget flyttes eller lukkes.</p> <p>B:</p> <p>Er de fødevarer virksomheder, Fakta, ABC, og kommende fødevarer virksomheder, er de kontaktet, eller skal vi gøre det?</p>	<p>Ad 21A: Holdningen er noteret og indgår i den samlede politiske behandling af sagen.</p> <p>Ringkøbing-Skjern Kommune har bedt ansøger om at redegøre for placeringen af pumpestationen ved Holstebrovej. Hertil har Ringkøbing-Skjern Forsyning svaret følgende:</p> <p><i>Grunden på hjørnet af Holstebrovej og Ndr. Ringvej er ideel til at samle spildevandet fra kommunens nordlige del: Der er i forvejen en pumpestation på grunden, der er plads til bassiner, spildevandstransmissionsledningerne løber forbi stedet i dag, og grunden har i forvejen lagt jord til både vand-, spildevands-, regnvands- og elledninger.</i></p> <p><i>De planlagte bassiner er nødbassiner og vil kun fyldes med vand i tilfælde af kraftige regnskyl, hvor der er behov for at holde vand tilbage. Bassinerne vil komme i brug, når pumperne i pumpestationen ved Holstebrovej ikke kan pumpe den nødvendige mængde videre. Det kan være ved kraftige nedbørsmængder, strømsvigt eller udfald af en eller flere pumper.</i></p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		 <p>Figur 2: Situationsplan for planområdet ved Holstebrovej</p>	<p>Bassinerne vil således sikre at der ikke kommer flere eller større mængde overløb i oplandet, end ved eksisterende forhold.</p> <p>Bassinerne er dimensioneret til at håndtere den vandmængde der i dag kommer til Ringkøbing renseanlæg i 24 timer, og den fremtidige mængde i 10 timer.</p> <p>De 10 timer er ikke medregnet ibrugtagelse af bassiner i oplandene.</p> <p>I tilfælde af nedbrud vil det derfor ikke være nødvendigt med udledning af urensset spildevand til vandmiljøet, og der vil ikke ske overløb fra tankene ved Holstebrovej. I tilfælde af at tankene bliver fyldt, vil indpumpning til Holstebrovej blive stoppet. I den fremtidige ledningsstruktur ind til pumpestationen ved Holstebrovej vil der være bassiner i Vedersø, Ringkøbing renseanlæg, Tim renseanlæg, og pumpestationerne i Hee og No.</p> <p>Administrationen er i dialog med Ringkøbing-Skjern Forsyning om alternative placeringsmuligheder inden og udenfor projektområdet ved Holstebrovej. Den endelige</p>	

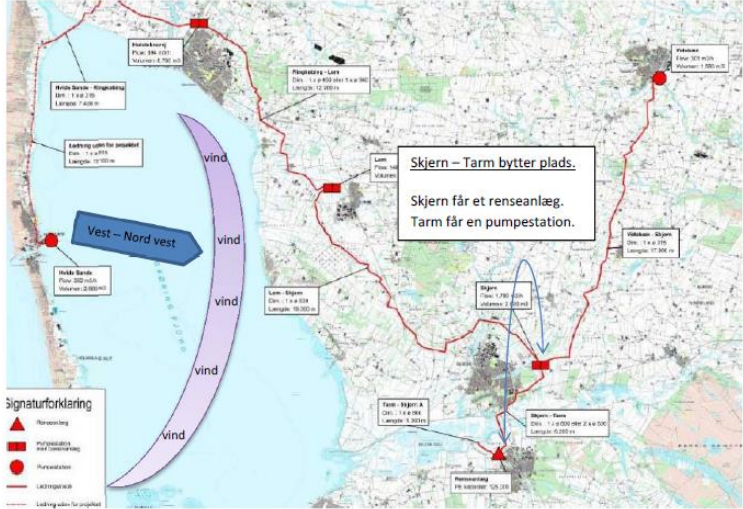
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			<p>placering og disponering af udligningstankene i Ringkøbing afventer denne afklaring</p> <p>Ad 21B: Administrationen har sendt et høringsbrev til de ejere, beboere og virksomheder som grænser op til lokalplanområdet ved Holstebrovej.</p> <p>Der er blevet sendt ud til følgende matrikel nr.: 3aø, 7d, 8a, 8q, 9a,9ad, 9n, 34k og 87.</p> <p>Administrationen har ikke sendt ud direkte til ABC eller Fakta.</p>	
22	Vesterhede 1	<p>Jeg er nabo til den anlæg der skal ligge ved Holstebrovej Ringkøbing</p> <p>Jeg frygter at grunder jeg ejer får mere vand fra den mark i har købt da det opgravede jord i får ved nedgravning, lugt scener og hvis der sker pumpevigt med oversvømmelse af spildevand</p> <p>jeg har haft dialog med tidligere ejer uden held, jeg har haft kontakt med teknisk forvaltning som oplyste mig man ikke må hindre overflade vand vandring, men hvis der bliver flytte jord er det ejerne af grunden der skal sørge for at overflade vand ikke cenere naboer, drænene på jorden er blevet skadet med alt det opgravning der er sket med rørlægning på grunden.</p> <p>Det var mere hensigtsmæssig at lige den længere væk fra byen.</p>	I Planlægningen skal det sikres at overfladevand håndteres på egen grund. Se desuden svar 21A	
23	Engdraget 66, Tarm.	<p>Jeg er glad for at blive hørt i denne sag, som vedr. " samling af spillevand i Tarm"</p> <p>Jeg og min familie bor på Engdraget. Se kort herunder</p>	Ad 23A: Engdraget er omfattet af lokalplan nr. 96. Det er administrationens vurdering at bestemmelserne i lokalplanen er overholdt. I lokalplanen er der ikke nævnt en vold. Der henvises ti lokalplanens illustrationsplan (Se nedenfor), hvor beplantningen for lokalplanområdet er vist,	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		 <p>Her bor vi </p> <p>A:</p> <p>Som det fremgår af kortet, bor vi på hjørnet af Vester Kvartervej og Engdraget lige over for renseanlæg i Tarm, hvilken også har sine ulemper, både med udsyn til div. gylletanke og til tider også lugt derfra. For ikke at glemme larmen fra hovedvejen. Vi kan i efterårets perioden sidde i stuen og kigge lige over på det nuværende renseanlæg pga. `den ikke færdiglavede jordvold`. Vi kan altid høre vejen i haven, til tider også inde i stuen.</p> <p>Det undrer mig faktisk meget at man ikke i sin tid har færdiglavet jordvolden med beplantning langs Vester Kvartervej. Her ses der på kortet hvad der mangles af jordvold.</p>	<p>Se desuden svar 13A.</p> <p>Side 20 i lokalplan nr. 96.</p> <p>Ad 23B: I forhold til forslag til ny adgangsvej vurderer kommunen at det vejteknisk vil være den bedste løsning at fastholde den nuværende adgangsvej til renseanlægget. Det vil ikke være hensigtsmæssigt at etablere en ny overkørsel så tæt på jernbanen, som forslået. Det er i øvrigt kommunens vurdering, at der ikke vil komme</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Jordvold der er færdig.</i> ● • <i>Ikke færdiglavet jordvold</i> ● <p>Jeg vil på det højeste plan anbefale at få jordvolden færdiglavet, således at lydniveau nedsættes i boligområdet. Som det også fremgår, kan man se at der kun er solgt 5 ud af 16 byggegrunde på Engdraget. Jeg er i heltaget meget usikker på om hele projektet "samling af spillevand i Tarm" bidrager til salg af flere byggegrunde på Engdraget i Tarm, eller generelt tilflytning til byen?</p> <p><i>"Hvis flere grunde skal sælges i dette område, ville jeg tænke på lyd og natur"</i></p> <p>En tanke kunne være at udgrave en sø på det åbne stykke, som ligger nord for Engdraget. Den samme løsning, som man har lavet på Søparken - Tarm. Det vil bidrage til et godt og attraktivt boligområde, med et godt stisystem. = flere byggegrunde på Engdraget bliver attraktive.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Forslag til sø kunne være her.</i> ● <i>Se tegning ovenfor.</i> <p>B:</p> <p>Hvis man vil gemmen-føre projektet "Samling af spillevand i Tarm" kan jeg kun opfordre til at få projektet gjort så usynligt fra `synligheden`, som muligt. Det kunne være f.eks. være. (se tegning og beskrivelse herunder)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tæt beplantning med høje træer/jordvold rundt om hele projektet, så det ikke kan ses fra vej. • Få den nuværende jordvold færdiglavet ind mod vores have/nabo byggegrund. • Ny indkørsel til renseanlægget. <p>Jeg tænker helt klart også en anden indkørsel, idet jeg kan forudse at der også vil komme meget mere trafik på Vester Kvartervej (måske endda mere tung trafik) både med motorbremse og når de accelererer derfra igen.</p>	<p>markant mere trafik til det udvidede renseanlægget, end der er i dag. Se i øvrigt 13A.</p> <p>Ad 23C: Se svar 13A Ad 23D: Se svar 13C</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>C:</p> <p>En ting man ikke kan lave om på. Det er vinden. Det blæser næsten altid fra vest – nordvest. I det her tilfælde vil lugten igen fra det nye anlæg komme ind over byen. Der vil komme lugt, også fra nye anlæg. Det kan man ikke komme udover.</p> <ul style="list-style-type: none"> • For at sige, som det er. Projektet i Tarm ligger på den forkerte side af byen. <p>D:</p> <p>Der er også en anden mulighed. 'Skjern og Tarm bytter plads'.</p> <p>Jeg vil forslå, og opforter til at man laver et lille pumpestation i Tarm på den nuværende martikkel og pumper spillevandet til Skjern.</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Skjern vil i forvejen blive et stort knudepunkt med samling af div. spillevand for den resterende del af kommunen, hvori jeg tænker hvorfor så ikke lave renseriget der.</p> <p>Renseanlægget i Skjern vil komme til at ligge rigtig til dette formål. Tæt på hovedvej og udenfor bolig område.</p> <p>I Tarm modellen vil man udlægge det rensede spillevand ud via skjernå. Laver man renseanlægget i Skjern har man kirkeåen lige ved siden af den tiltænkte placering. Kirkeåen løber også ud i skjernå, via Hestholm sø, bare tættere på skjern å udmunding ved ringkøbing fjord. Det er der jo ingen problemer i, idet at det er rent vand, som bliver lukket ud.</p> <p>Renseanlægget i Skjern kommer også på den rigtige side af byen i forhold til vinden samt bebyggelse. Der bliver ikke ødelagt ikke et boligeområde, som man ville gøre i Tarm.</p> <p><u>Det mest økonomiske fordelagtige er vel at kommunen sikrer sig på lang sigt ved at:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • At man kan altid færdes rundt i et boligområde, uden dårligt lugt. • At byggegrunde er attraktive og kan sælges. • At der fastholdes den gode natur omkring Skjern Enge og Ådal. 		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
				
24	Tjørnevej 11, Tarm Skjernådalens vandplejeansvarlig	<p>Som alternativ løsning af spildevandsrensning foreslåes:</p> <p>Et fællesanlæg med Ikast-Brande kommune med en placering nord for Ringkøbing fjord med udledning til Nordsøen (størst mulig recipient). Herved optimeres de økonomiske fordele der er målet for et centralt anlæg.</p> <p>Sidegevinst, der vil ikke ske udledning til et naturfølsomt ramsar-/natura2000- område i fjordens sydøstlige hjørne. Og der vil heller ikke ske en overtrædelse af forsigtighedsprincippet i eu's-habitatsdirektiv. Der foreskriver at statslige og kommunale anlæg SKAL tages tage forsigtighedsprincippet i anvendelse ved anlægsopgaver af den foreliggende art.</p> <p><i>Der er tilsendt en orienteringsmail, som er indsat i pdf-filen med de samlede bemærkninger</i></p>	Se svar 13C	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
25	Vestervej 15, Tarm	<p>A: Kære Ringkøbing Skjern Kommune - og kære ansvarlige for projektet vedr. Tarm Renseanlæg.</p> <p>Jeg ønsker med denne henvendelse IKKE at skrive en længere disputats om hvad der er gået galt med udvidelsesplanen af Tarm Renseanlæg, men blot opponere mod den meget store udvidelse, kommunen har planer om. På siden: https://www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/kommuneplan-lokalplaner-og-varmeplaner/2022/oktober/tarm-rensaneanlaeg-indkaldelse-af-ideer-og-forslag?fbclid=IwAR2D-KEvxmsKZtNhW7_3m4YGpkaqhcCLjtqnrhdhZ9-Mc9_klttOW2rqDuZo står der jo anført man skal give meninger til kende inden 28. november.</p> <p>B: Som beboer i Tarm mærker vi meget ofte lugtgenerne af rensanlægget i sin nuværende form. Selv bor jeg små 1.000 meter øst-syd-øst for anlægget og kan med lethed lugte anlægget. Og en udvidelse med 1/3 gør næppe lugtgener mindre. Det er altså helt utilstedeligt at tænke på, at lave så stort et anlæg klos op og ned af en by.</p> <p>C: Kommunen, der kalder sig Naturens Rige, spiller efter min mening lidt hasard med 'naturen'. Skjern Å Deltaet er Nordeuropas største genopretningsprojekt og vil lide skade, hvis der sker uheld eller andre ting med rensningsanlægget.</p>	<p>Ad 25A: Holdning er noteret.</p> <p>Ad 25B: Se svar 13A</p> <p>Ad 25C: Der vil blive udarbejdet en habitatkonsekvensvurdering, som belyser disse problematikker.</p>	
26	Agerhøj 12, Tarm	<p>A: Når man som borger i kommunen ser på forløbet af processen, kunne man nemt få den tanke, at både forsyningen og kommunen med vilje har undladt at oplyse os om det måske kommende anlæg.</p> <p>Jo længere tid vi kunne gå uden at vide noget, jo sværere ville det jo blive at protestere!!!!!!</p>	<p>Ad 26A: Den foroffentlige høring med indkaldelse af idéer og forslag har været annonceret på kommunens hjemmeside. Herudover er der udsendt brev om høringen til naboer indenfor 500 meter fra Tarm Renseanlæg. Desuden er der udsendt brev til grundejerforeninger indenfor denne radius.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Nu er det så blevet OPDAGET hvad der er gang i, så nu har NABOERNE fået mail fra kommunen, hvor vi kan komme med bemærkninger til projektet. Men hvem er egentlig naboer: Vi bor ca 350 m fra anlægget, og vi har fået mail - men vores naboer som bor under 50 m bag os har intet hørt!!!!</p> <p>Hvad og /eller hvem afgør hvem der er naboer. Vi har jo da desværre de samme lugtgener!!!!</p> <p>Lugtgener der visse dage er så voldsomme, at vi ikke kan være på vores terrasse - ikke kan lufte ud, og ej heller have tøj ude til tørre!!!!</p> <p>B:</p> <p>Vi foreslår at placere et nyt renseanlæg i nærheden af et biogasanlæg.</p> <p>C:</p> <p>For ikke så lang tid siden, arbejdede man hårdt på at få Skjern Å området gjort til nationalpark, men nu arbejder man desværre på at ødelægge området. Vi forventer at man lytter til borgerne.</p>	<p>I forhold til lugtgener se svar 13A</p> <p>Ad 26B: Se svar 13C</p> <p>Ad 26C: Bekymringen er noteret</p>	
27	Agerhøj 12, Tarm	<p>A:</p> <p>Vi flyttede til naturens rige i 2011. Valget faldt på netop Tarm, på grund af den unikke natur. Da vi flyttede hertil var ingen lugtgener fra renseanlægget. Det startede først, da vi fik spildevand fra skjern mm. Dengang blev der lovet, at de voldsomme lugtgener ville blive udbedret i 2018, men siden da har vi stadig rigtig mange dage, hvor vi ikke kan sidde ude, uden at få kvalme!!!!</p> <p>Nu lover i så, at lugtgenerne forsvinder før jul, men kan man så regne med det, eller er det som i 2018 ikke helt rigtigt????</p>	<p>Ad 27A: Se svar 13A</p> <p>Ad 27B: De nævnte forhold skal belyses og vurderes i miljørapporten, så det sikres, at planlægningen og det konkrete projekt tager de nødvendige hensyn.</p> <p>Se desuden svar 13C.</p>	

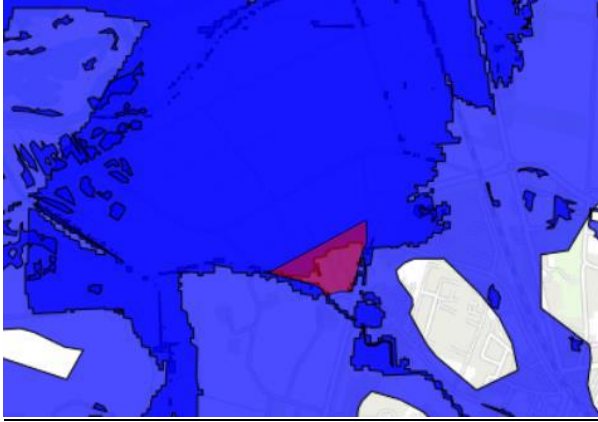
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>B:</p> <p>Vedrørende NATUREN, så vil udvidelsen ødelægge, ikke kun udsigten, men måske hele områdets plante og dyreliv. Skjern Å området tiltrækker rigtig mange turister, både fiskere og andre naturelskere. Vi møder utrolig mange både danske og udenlandske turister, og selvfølgelig en masse lokale, på vores daglige gåture i det fantastiske område</p> <p>Vi vil foreslå, at man bygger et helt nyt anlæg, evt i forbindelse med et af biogasanlæggene i kommunen, eller et sted som ikke er i nærheden af byområde/ eller på lavbundsjord, og med bedre plads til den stigende trafik som det jo også vil medføre.</p> <p>Så kunne man fremtidssikre i mange år, uanset klimaforandringer, med dertilhørende højere vandstand til følge.</p>		
28	I/S Aarup Vesttarpevej 32, Ringkøbing	Da forslaget om rørføring går gennem meget af vores Jord både på Kærbyvej, Vesttarp og stavnskær i Velling, vil gerne snakke med jer om det inden det bliver fast lagt, hvor den skal gå.	Ledningstraceet er endnu ikke endelig projekteret. Ringkøbing-Skjern Kommune opfordrer Ringkøbing-Skjern Forsyning til at tage kontakt til lodsejerne inden endelig projektering.	
29	Ganerkærvej 1, Skjern	<p>Vedr. Sagsnummer – 22-022464/Indkaldelse af ideer og forslag vedrørende samling af spildevand for hele Ringkøbing-Skjern Kommune på Tarm Renseanlæg og til indholdet af miljørapport (både planlægning og det konkrete projekt)</p> <p>Ang. berørte artikler/Ganer, Skjern Jorder 15i. Hvor vi er berørt/Ganer, Skjern Border 11d m. fl./Ganerkærvej 1-6900 Skjern. Planlagt projekt kan ikke gå igennem (gravearbejde), idet der er tæt beplantning.</p>	Ledningstraceet er endnu ikke endelig projekteret. Ringkøbing-Skjern Kommune opfordrer Ringkøbing-Skjern Forsyning til at tage kontakt til lodsejerne inden endelig projektering.	
30	Åparken 122, Tarm	A: Fra DinGeo.dk : "Problemer med spildevandet er dog ikke nødvendigvis 100% løst med kloak og renseanlæg.	Ad 30A: Se svar 13A Ad 30B: Holdning noteret	

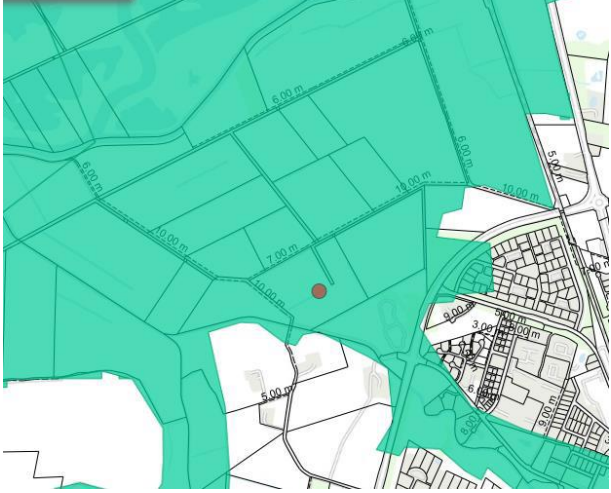
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Der findes efterhånden en lang række videnskabelige undersøgelser, der viser sundhedsmæssige problemer og beboerne tæt på renseanlæg (f.eks. indenfor 500 meters afstand). Årsagen er højere koncentrationer af luftbårne mikroorganismer som bakterier, vira og skimmelsvampe." Kilder til de videnskabelige undersøgelser er angivet i teksten ovenfor: Søg dingeo renseanlæg og klik på henvisningerne.</p> <p>Man/Kommunen kan ikke negligere sådanne sundhedsskadelige påvirkninger! Man bør derfor foretage målinger af luftkvaliteten ved renseanlæg og overvåge denne.</p> <p>Man kan åbenbart ikke overdække tankene til et renseanlæg, så der er grund til bekymring for luftbårne mikroorganismer, der kan drive ind over Tarm med vinden.</p> <p>Der er ofte lugtgener fra det eksisterende anlæg med den fremherskende vind fra vest og nordvest. Generne rækker godt ind i den vestlige bydel. Lugtgener er vel også tegn på luftbårne mikroorganismer. Det berører bl.a. mange af boligforeningernes boliger. Man har i årevis haft disse gener, men har åbenbart ikke kunne forbedre det.</p> <p>B: Et renseanlæg bør ikke være bynært som I Tarm. Der er andre steder i landet man finder det uhensigtsmæssigt i forhold til miljø og byplanlægning. Kommuner fraviger bynære anlæg og alternative ikke bynære anlæg må etableres. De fleste renseanlæg i Danmark er anlagt i god afstand fra beboelser. I Tarm ligger anlægget klos op ad store boligområder.</p> <p>C: Udvidelsen ligger i et lavvandsområde, og vi har set hvor meget det kan oversvømmes.</p> <p>Anlægget skal ligge ved Ådalen - I Naturens Rige. Det hænger ikke sammen.</p> <p>D: Huspriserne og tilflytningen til Tarm vil påvirkes. Det vil også kunne påvirke boligforeningernes udlejning. Tarm er i en god udvikling nu, men det vil ikke</p>	<p>AD30C: Bekymring noteret</p> <p>De nævnte forhold vedrørende oversvømmelse skal belyses og vurderes i miljørapporten, så det sikres, at planlægningen og det konkrete projekt tager de nødvendige hensyn.</p> <p>Ad30D: Se svar 16D</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		fortsætte ved storanlæg bynært desværre, og hvorfor vil man behandle byen så grimt??		
31	Beboerne på Vestermarksvej, Tarm	<p>A:</p> <p>1. Det ansøgte projekt behandlet på Teknik- og Miljøudvalgets møde den 7.juni 2022</p> <p>Det fremgår af referat fra Teknik- og Miljøudvalgets møde den 7. juni, at <i>"Der er ikke på nuværende tidspunkt fremsendt en fyldestgørende projektansøgning. En sådan vil skulle inddrage rimelige alternativer og være konkret og uddybende. Det er væsentligt i den forbindelse at få afklaret, om forudsætningen om forrensning af spildevandet på Skjern Papirfabrik er realistisk og om anlæg i den forbindelse bør indgå i projektbeskrivelsen. Det samme gælder ombygningen af de eksisterende renseanlæg. Hvis der skal etableres anlæg på Skjern Papirfabrik kan dette medføre krav om ændret planlægning."</i></p> <p><i>Derudover indstiller administrationen, at der indkaldes ideer og forslag til planlægningen, når en konkret og fyldestgørende projektansøgning inklusiv alternativer er modtaget.</i></p> <p>Vi mener ikke, at Ringkøbing-Skjern Forsyning er kommet med rimelige alternativer, som er konkrete og uddybende, idet deres projekt alene omhandler en placering af ét renseanlæg i Tarm på Engdraget 218 (og matriklerne 142 og 141, Tarm By, Egvad).</p> <p>B:</p> <p>I det ansøgte materiale fremgår det, at spildevandet fra hele kommunen skal samles på et udbygget Tarm Renseanlæg og at de andre 8 renseanlæg skal nedlægges. Det er meget uforstående at ikke HELE projektet er med i nærværende høring, lige fra omdannelse/nedlæggelse af Renseanlæg til pumpestationer, så alle ville have mulighed for at se projektet. Hvad skal der ligge i Hvide Sande, Ringkøbing og Videbæk? Hvad kan borgerne i disse byer regne med, at der bliver udsigt til – eller hvilke lugtgener de får?</p> <p>I bemærkninger til sagsfremstillingen (der var på Teknik- og Miljøudvalget møde den 7. juni 2022) skriver Ringkøbing-Skjern Forsyning, at <i>"Deri søger ikke om at etablere et fælles renseanlæg i Tarm. Det handler om en udvidelse af renseanlægget og tilhørende ledningstracé og pumpestationer"</i>. Hvis der ikke sker</p>	<p>Ad 31A: Efter den politiske beslutning om igangsætning af planlægningen har Ringkøbing-Skjern Forsyning fremsendt en opdateret projektansøgning, således at ledningstracéet ikke længere går på tværs af Ringkøbing Fjord gennem Natura 2000- område, men i stedet går nord om fjorden via Baggers Dæmning.</p> <p>Se endvidere svar 13C.</p> <p>Ad 31B: Tages til følge.</p> <p>Omdannelse/nedlæggelse af eksisterende anlæg bør indgå i projektet ud fra det vidensniveau, som Ringkøbing-Skjern Forsyning har kendskab til på nuværende tidspunkt. Miljørapporten skal derfor også indeholde en vurdering af de afledte miljøpåvirkninger heraf.</p> <p>Når projektændringerne og disponeringen for udvidelsen af Tarm renseanlæg er på plads, vil Ringkøbing Skjern Kommune bede Ringkøbing Skjern Forsyningen om en opdateret projektbeskrivelse.</p> <p>Væsentlige ændringer til projektet kan medføre, at der skal gennemføres en supplerende foroffentlighedsfase i forhold til ændringerne.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>rensning af spildevand i hverken Hvide Sande, Ringkøbing og Videbæk, men kun at de omdannes til pumpestationer – så er der vel ikke tale om renseanlæg og dermed er det et fælles renseanlæg i Tarm for hele kommunen??</p> <p>C: Det er også uforstående, at dele af projektet omfattet af Ringkøbing-Skjern Forsynings "Strukturplan" allerede nu kan blive godkendt uden om denne her høring. Der tænkes her på trykledningen fra Hvide Sande til Ringkøbing (Tillæg 6 pkt. 8 til spildevandsplan).</p> <p>På Teknik- og Miljøudvalgets møde den 7. juni 2022 blev det godkendt, at planlægningen for et fælles renseanlæg i Tarm for hele Ringkøbing-Skjern Kommune kunne igangsættes. Kommunen vurderede også at hele planen og projektet er omfattet af obligatorisk pligt til miljøvurdering. Derfor bør hele projektet omfattet af Ringkøbing-Skjern Forsynings "Strukturplan", derfor være omfattet af nærværende høring og VVM-godkendelse – der kan ikke "pilles" dele ud af projektet, som så godkendes etapevis og evt. uden om VVM-pligten.</p> <p>D: Endvidere bør der også laves nye tegninger, da brovægten og vejen rundt om denne, allerede nu etableres på det nuværende areal, således at alle kan se, hvad der planlægges bygget – både på det gamle anlæg og det nye anlæg.</p> <p>E: 2. Begrundelser for, hvorfor et fælles Renseanlæg ikke skal ligge i Tarm Vi kan på ingen måde acceptere en placering af et centralt renseanlæg for hele kommune på ejendommen Engdraget 218 (og matrikel 142 og 141, Tarm By, Egvad), 6880 Tarm.</p> <p>Som begrundelse herfor:</p> <p>F: <u>2.1 Skjern Ådal</u> Skjern Å har Danmarks eneste floddelta. Vi har den mest unikke natur ved Skjern Å. Genslyngningen af Skjern Å er Danmarks største naturgenopretningsprojekt.</p>	<p>Ad 31C: Ringkøbing-Skjern Forsyning ønsker at etablere en spildevandsledning langs Holmsland Klit til håndteringen af spildevand fra sommerhusene langs Klitten. Ledningen planlægges også på sigt at skulle transportere spildevand fra Hvide Sande renseanlæg til Tarm i forbindelse med den ønskede samling af spildevandsrensningen for hele Kommunen i Tarm.</p> <p>Ringkøbing-Skjern Kommune er ved at optage strækningen for spildevandsledningen i tillæg nr. 6 til Spildevandsplan 2019-2027, som netop har været i offentlig høring. Tillæg nr. 6 til Spildevandsplanen forventes endeligt vedtaget i marts 2023.</p> <p>Årsagen til at transportledningen på strækningen langs Holmsland Klit indgår i Tillæg 6 er, at Ringkøbing-Skjern Forsyning planlægger, at den eksisterende drikkevandledning på samme strækning skal fornys. Ringkøbing-Skjern Forsyning ønsker samtidigt at etablere spildevandsledningen, så begge ledningsarbejder kan ske samtidigt. Etablering af spildevandsledningen til håndtering af spildevand fra sommerhusene er nødvendig uanset om centraliseringen af</p>	

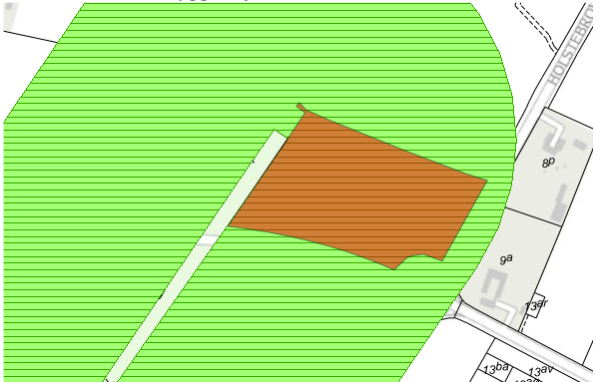
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Skjern Enge har som det eneste danske naturområde modtaget den Europæiske pris "Europa Nostra", for at genskabe naturområder af international kvalitet. Området bliver dagligt brugt af mange – på cykel, gåben, rideture, hundeluftning m.v.</p> <p>Placering af 16.400 m² bebyggelse i op til 10 meters højde med skorstene på 15 meter, indhegnet med volde og beplantning harmonerer ikke med denne naturperle.</p> <p><u>2.2 Kommuneplanen</u></p> <p>At placere et større teknisk anlæg på matrikel 142 og 141, Tarm By, Egvad, vil på flere måder være i direkte strid med kommuneplanen. Temaerne er fundet på plandata.dk og lagt på som lag på kort og temaerne er fundet konkret i den gældende kommuneplan:</p> <p>2.2.1 Større sammenhængende landskaber (planlovens § 11a, 16):</p> <p>Fra kommuneplanen fremgår det på side 206: "Det er Byrådets mål: At beskytte og bevare de større sammenhængende landskaber i kommunen som en vigtig oplevelsesmæssig ressource for både lokalbefolkningen og turister".</p>	<p>spildevandsrensningen i Tarm bliver godkendt og gennemført.</p> <p>Spildevandsledningen til håndtering af spildevand fra sommerhusene vil efterfølgende også kunne anvendes til at skulle transportere spildevand fra Hvide Sande til Tarm.</p> <p>Kommunen er derfor enig i, at strækningen bør indgå i nærværende projektet. Særligt fordi ledningen i så fald vil ændre funktion fra udelukkende at skulle håndtere spildevand fra sommerhusene til også at skulle indgå i det samlede projekt for samling af spildevandsrensningen i Tarm.</p> <p>Ændringen bør derfor indgå i projektet. Miljørapporten skal derfor også indeholde en vurdering af de afledte miljøpåvirkninger heraf.</p> <p>Når projektændringerne og disponeringen for udvidelsen af Tarm renseanlæg er på plads, vil Ringkøbing Skjern Kommune bede Ringkøbing Skjern Forsyningen om en opdateret projektbeskrivelse.</p> <p>Væsentlige ændringer til projektet kan medføre, at der skal gennemføres en supplerende foroffentlighedsfase i forhold til ændringerne</p>	

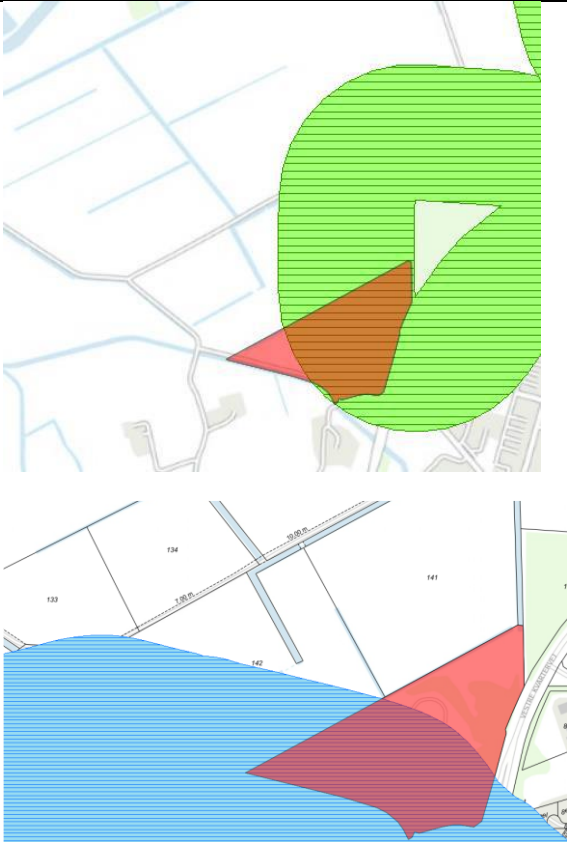
Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Det er derfor ikke hensigten at området skal bebygges med tekniske anlæg, der vil ødelægge det sammenhængende landskab (åbne engarealer).</p> <p><u>2.2.2 Området er udpeget til områder med oversvømmelse efter Planlovens § 11a, 18 og 19</u></p> <p>I de udpegede områder, skal lavtliggende arealer friholdes for bebyggelse og fortrinsvis udlægges til formål, som er forenelige med risikoen for oversvømmelse, medmindre der kan gennemføres en forsvarlig klimasikring.</p> <p>Det er især mulighed for oversvømmelse på matriklerne 142 og 141, Tarm By, Egvad, hvorfor der ikke bør bygges et teknisk anlæg, der håndterer spildevand, da der er fare for, at området kan oversvømmes.</p> <p>Ringkøbing-Skjern Forsyning skriver selv, at de ønsker at fremtidssikre deres anlæg – Er det at fremtidssikre et anlæg, at lægge det der, hvor der er allerstørst risiko for oversvømmelse?</p> <p><u>2.2.3 Lavbundsområde planlovens § 11 a, pkt. 13.</u></p>	<p>Ad 31D: Ringkøbing-Skjern Forsyning har igangsat etablering af brovægt og ny afskærmende beplantning i henhold til den gældende lokalplan for renseanlægget i Tarm.. Når disponeringen for udvidelsen af Tarm renseanlæg er på plads, vil Ringkøbing Skjern Kommune bede Ringkøbing Skjern Forsyningen om en opdateret projektbeskrivelse</p> <p>Ad 31E: Holdning er noteret. Se svar 13C.</p> <p>Ad 31F: Planlægningen skal forholde sig til den eksisterende kommuneplan og herunder de nævnte afsnit/retningslinjer. De nævnte forhold skal belyses og vurderes i miljørapporten.</p> <p>Ad 31G: se svar 14C</p> <p>Ringkøbing-Skjern Kommune er enig i, at det er væsentligt, at der er fokus på overgangen fra byen til naturområderne. Herunder at projektet tænkes sammen med vådområdeprojekter og rekreative tiltag i området.</p> <p>Ad 31H: Plan- og projektområdet ligger inden for å-beskyttelseslinjen omkring Tarm Bybæk.</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		 <p>Området er i kommuneplanen udlagt til lavbundsarealer, der skal friholdes for byggeri og anlæg, der vil kunne vanskeliggøre eller forhindre etablering af vådområder.</p> <p>I dag holdes store dele af ådalen tør af pumpestationer. Svingter disse pumper vil området oversvømmes.</p> <p>En placering i lavbundsområder vil kræve store diger, hvilket ikke er hensigten med områder udlagt til lavbundsområder.</p> <p><u>2.2.4 Værdifulde kulturmiljøer planlovens § 11a pkt. 15:</u></p>	<p>Hovedformålet med å-beskyttelseslinjen er at sikre åer som værdifulde landskabelementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv. Anlæggets påvirkning her af skal vurderes.</p> <p>Plan- og projektområdet ligger indenfor skovbyggelinje fra en offentlig ejet skov beliggende matr. nr. 167 Tarm By Egved. Hovedformålet med Skovbyggelinjen er at sikre det frie udsyn til skoven og skovbrynet og for at bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyreliv. Anlæggets påvirkning her af skal vurderes.</p> <p>Såfremt, der placeres anlæg indenfor åbeskyttelseslinjen eller skovbyggelinjen er det en forudsætning, at der kan opnås dispensation hertil.</p> <p>Ad 31I: Se svar 13A</p> <p>Ad 31J: Bemærkning er noteret og vil indgå i den politiske stillingtagning til sagen.</p> <p>Ad 31K: Planlægning er som udgangspunkt erstatningsfri regulering. Byrådet anerkender, at</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		 <p>Ved opførelse af bygninger, tekniske anlæg med videre, der vil fremstå i synlig kontakt med de udpegede værdifulde kulturmiljøer, skal der vises særlige hensyn overfor disse områders karakteristika, egenart, autenticitet og oplevelsesværdi. Området fremstår i dag som "det åbne land", hvorfor et stort teknisk anlæg ikke på nogen måde vil kunne indpasses naturligt i de værdifulde kulturmiljøer.</p> <p><u>2.2.5 Bynærhedszoner</u> Rundt om alle byer etableres der en dynamisk bynærhedszone. Bynærhedszonen udgør i princippet én kilometer omkring byzonebyer. Indtil arealerne inden for bynærhedszonen inddrages til by formål, kan der på de arealer ikke etableres nye eller udvides eksisterende erhverv og andre typer anvendelse, der medfører en forøgelse af miljøbelastningen i forhold til den eksisterende byzone og planlagte byvækst. Der kan heller ikke etableres nye anvendelser, der forhindrer indholdet af en kommende planlægning for området.</p> <p>I bynærhedszonen kan mange aktiviteter finde sted, men der lægges vægt på at forhindre nye aktiviteter og anlæg, der kan blokere for eller vanskeliggøre fremtidig byudvikling. Bynærhedszonen er derfor tænkt som en bufferzone</p>	<p>dette projekt, ligesom andre projekter, der planlægges for i kommunen, kan have indflydelse på boligpriser mv.</p> <p>Holdninger er noteret og indgår i den samlede politiske afvejning af projektet.</p> <p>Ad 31L: Se svar 13C</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>omkring byerne, hvor der skal være stor opmærksomhed på at sikre fremtidige muligheder for byvækst.</p> <p>Et Renseanlæg af den størrelse vil forhindre al fremtidig vækst af Tarm By.</p> <p><u>2.2.6 Byzone</u> Ifølge planlovens § 11a, pkt. 1, skal kommuneplanen indeholde retningslinjer for udlægning af arealer til byzone. Planloven har til hensigt at økonomisere med arealer til by formål, hvilket vil sige at sikre, at der kun inddrages de nødvendige arealer til by formål med henblik på en hensigtsmæssig udvikling i kommunen. I kommuneplanperioden er der opstillet det forventede arealbehov til byudvikling i kommunens byer. Opstillingen er en fordelingsnøgle, der har til hensigt at føre en slags bogholderi over arealer til by formål.</p> <p>Matriklerne 142 og 141, Tarm By, Egvad er ikke i kommuneplanen udlagt til byzone. Hvis arealerne som er på 140.000 m2 skal udlægges til byzone, bliver arealet taget fra andre områder.</p> <p>G: <u>3 Helhedsplanen</u> Teknik- og Miljøudvalget har den 25. oktober 2022 godkendt, at der bliver arbejdet videre med helhedsplanen for Skjern og Tarm. Et af temaerne er ”mere vand”, hvor der skal mere vand i deltaet. Vandet skal være mere synligt og være med til at skabe en mere aktiv rolle både for borgerne i området og for besøgende udefra.</p> <p>Konkret peger planen på etablering af nye søer og flere vådområder, så vandet kommer tættere på byerne og samtidig kommer byerne tættere på naturens herlighedsværdier.</p> <p>På Tarmsiden er der mulighed for at genetablere vådområdet Tarm Kær, som vil bringe de store herlighedsværdier i deltaet meget tættere på Tarm By og skabe en helt anden kobling mellem byen og naturen.</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>En placering af et stort teknisk anlæg på 210.000 m2 grund lige op ad Tarm kær harmonerer ikke med de værdier, man ønsker at skabe.</p> <p>H: 4 Beskyttelseslinjer</p> <p>Matrikel 8v, Nørby, Ringkøbing Jorder – plansøgning vej Holstebrovej - er omfattet af skovbyggelinjerL</p> <p>Matrikel 142, Tarm By, Egvad er omfattet af Skovbyggelinjer(grøn) og Åbeskyttelseslinjer (blå)</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		 <p>I: 5 Mikroorganismer, vira, m.v. Det fremgår af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø i et afsluttet projekt af Anne Mette Madsen, at Norovirus fra spildevand forekommer i luften på rensningsanlæg i så høje koncentrationer, at de ansatte risikerer at blive syge af det. Det viser resultater fra en undersøgelse på et dansk rensningsanlæg.</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Undersøgelsen er gennemført af forskere fra Fødevarerinstitutionen på Danmarks Tekniske Universitet og Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø.</p> <p>https://nfa.dk/da/nyt/nyheder/2011/mikroorganismer-i-luften-kan-gore-ansatte-paa-rensningsanlaeg-syge</p> <p>Det fremgår desuden af www.dingeo.dk, at "Der findes efterhånden en lang række videnskabelige undersøgelser, der viser sundhedsmæssige problemer for beboere tæt på renseanlæg (feks. indenfor 500 meters afstand;.....) Årsagen er højere koncentrationer af luftbårne mikroorganismer som bakterier, vira og skimmelsvampe".</p> <p>Hvad så med os der er naboer – ja hele Tarm By, hvad skal vi udsættes for?</p> <p>Hvilke sundhedsrisici er der undersøgt og hvilke nye sundhedsrisikoer har man ikke kendskab til på nuværende tidspunkt??</p> <p>6 Lugt</p> <p>Det fremgår på Ringkøbing-Skjern Forsynings hjemmeside, at "Man kan aldrig garantere at et renseanlæg ikke vil afgive lugt, men med udvidelsen af Tarm renseanlæg vil risikoen for at naboer til anlægget generes af lugt være langt mindre. Det skyldes dels at vi ved udvidelsen får mulighed for at bruge den nyeste teknologi til at reducere lugt, og samtidig placeres de bygninger, der genererer lugt længere fra bebyggede områder end de er i dag".</p> <p>Der har i mange år været klaget over lugt fra Tarm Renseanlæg. Der er også flere gange lavet flere tiltag, men dette har ikke fjernet lugten!</p> <p>Hvis bygningerne flyttes længere ud, så er det os på Vestermarksvej, der i endnu højere grad vil få lugtgenerne, inden lugten også rammer byen.</p> <p>Da et renseanlæg altid vil lugte, vil den eneste effektive mulighed være at finde en helt anden placering, væk fra bymæssig bebyggelse, hvor færrest mennesker bliver berørt!</p> <p>J:</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger																																																																		
		<p>7 Andres protester mod placeringen</p> <p>At vi ikke er de eneste, der ønsker en anden placering, fremgår af alle de artikler og læserbreve, der har været bragt i Dagbladet og Tarm Ugeblad:</p> <table border="0"> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>20.11.22</td> <td>Artikel om pumpestationer ved Holstebrovej</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>17.11.22</td> <td>Læserbrev fra Grundejerforeningen Engdraget Syd v. Bo Trelborg, Tarm.</td> </tr> <tr> <td>Tarm Ugeblad</td> <td>15.11.22</td> <td>Indlæg Tarm Udviklingsforum v. Steen Rosby.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>14.11.22</td> <td>Læserbrev fra Hanne Laier, bestyrelsesmedlem i Tarm Udviklingsforum.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>11.11.22</td> <td>Artikel m. Tage Madsen, Tarm.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>10.11.22</td> <td>Læserbrev fra Johan Bargmann, Tarm.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>09.11.22</td> <td>Artikel m. Niels Peter Jensen, Skjern.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>08.11.22</td> <td>Læserbrev fra Jan Jacobson og Fl. Rohde, Tarm.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>04.11.22</td> <td>Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>18.10.22</td> <td>Artikel v. chefredaktør Gudrun Pedersen.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>17.10.22</td> <td>Læserbrev fra Frank Grønhøj, Tarm.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>17.10.22</td> <td>Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>17.10.22</td> <td>Læserbrev fra Fl. Rohde, Tarm.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>13.10.22</td> <td>Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.</td> </tr> <tr> <td>Tarm Ugeblad</td> <td>12.10.22</td> <td>Artikel "Protesterne tager til".</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>05.10.22</td> <td>Læserbrev fra beboerne på Vestermarksvej v. Bodil og Niels Chr. Clemmensen.</td> </tr> <tr> <td>Tarm Ugeblad</td> <td>04.10.22</td> <td>Læserbrev fra beboerne på Vestermarksvej v. Bodil og Niels Chr. Clemmensen.</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>27.09.22</td> <td>Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.</td> </tr> <tr> <td>Tarm Ugeblad</td> <td>27.09.22</td> <td>Artikel "Borgere mødes til protest mod spildevand i Skjern Å".</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>12.06.22</td> <td>Artikel om Tarm Udviklingsforum, der intet anede om renseanlægsplaner</td> </tr> <tr> <td>Dagbladet</td> <td>10.06.22</td> <td>Læserbrev fra Eva Sønderby og Hanne Laier Thomsen</td> </tr> <tr> <td>Tarm ugeblad</td> <td>Uge 24</td> <td>Læserbrev af byrådsmedlem Niels Rasmussen</td> </tr> </table> <p>At der godt kan nægtes godkendelse af en gylletank, som ville genere nogle naboer, fremgår af artikel fra Dagbladet den 10. juni 2022, om en landmand i Hemmet, som fik afslag på at etablere en gylletank. I artiklen bliver Teknik- og</p>	Dagbladet	20.11.22	Artikel om pumpestationer ved Holstebrovej	Dagbladet	17.11.22	Læserbrev fra Grundejerforeningen Engdraget Syd v. Bo Trelborg, Tarm.	Tarm Ugeblad	15.11.22	Indlæg Tarm Udviklingsforum v. Steen Rosby.	Dagbladet	14.11.22	Læserbrev fra Hanne Laier, bestyrelsesmedlem i Tarm Udviklingsforum.	Dagbladet	11.11.22	Artikel m. Tage Madsen, Tarm.	Dagbladet	10.11.22	Læserbrev fra Johan Bargmann, Tarm.	Dagbladet	09.11.22	Artikel m. Niels Peter Jensen, Skjern.	Dagbladet	08.11.22	Læserbrev fra Jan Jacobson og Fl. Rohde, Tarm.	Dagbladet	04.11.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.	Dagbladet	18.10.22	Artikel v. chefredaktør Gudrun Pedersen.	Dagbladet	17.10.22	Læserbrev fra Frank Grønhøj, Tarm.	Dagbladet	17.10.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.	Dagbladet	17.10.22	Læserbrev fra Fl. Rohde, Tarm.	Dagbladet	13.10.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.	Tarm Ugeblad	12.10.22	Artikel "Protesterne tager til".	Dagbladet	05.10.22	Læserbrev fra beboerne på Vestermarksvej v. Bodil og Niels Chr. Clemmensen.	Tarm Ugeblad	04.10.22	Læserbrev fra beboerne på Vestermarksvej v. Bodil og Niels Chr. Clemmensen.	Dagbladet	27.09.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.	Tarm Ugeblad	27.09.22	Artikel "Borgere mødes til protest mod spildevand i Skjern Å".	Dagbladet	12.06.22	Artikel om Tarm Udviklingsforum, der intet anede om renseanlægsplaner	Dagbladet	10.06.22	Læserbrev fra Eva Sønderby og Hanne Laier Thomsen	Tarm ugeblad	Uge 24	Læserbrev af byrådsmedlem Niels Rasmussen		
Dagbladet	20.11.22	Artikel om pumpestationer ved Holstebrovej																																																																				
Dagbladet	17.11.22	Læserbrev fra Grundejerforeningen Engdraget Syd v. Bo Trelborg, Tarm.																																																																				
Tarm Ugeblad	15.11.22	Indlæg Tarm Udviklingsforum v. Steen Rosby.																																																																				
Dagbladet	14.11.22	Læserbrev fra Hanne Laier, bestyrelsesmedlem i Tarm Udviklingsforum.																																																																				
Dagbladet	11.11.22	Artikel m. Tage Madsen, Tarm.																																																																				
Dagbladet	10.11.22	Læserbrev fra Johan Bargmann, Tarm.																																																																				
Dagbladet	09.11.22	Artikel m. Niels Peter Jensen, Skjern.																																																																				
Dagbladet	08.11.22	Læserbrev fra Jan Jacobson og Fl. Rohde, Tarm.																																																																				
Dagbladet	04.11.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.																																																																				
Dagbladet	18.10.22	Artikel v. chefredaktør Gudrun Pedersen.																																																																				
Dagbladet	17.10.22	Læserbrev fra Frank Grønhøj, Tarm.																																																																				
Dagbladet	17.10.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.																																																																				
Dagbladet	17.10.22	Læserbrev fra Fl. Rohde, Tarm.																																																																				
Dagbladet	13.10.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.																																																																				
Tarm Ugeblad	12.10.22	Artikel "Protesterne tager til".																																																																				
Dagbladet	05.10.22	Læserbrev fra beboerne på Vestermarksvej v. Bodil og Niels Chr. Clemmensen.																																																																				
Tarm Ugeblad	04.10.22	Læserbrev fra beboerne på Vestermarksvej v. Bodil og Niels Chr. Clemmensen.																																																																				
Dagbladet	27.09.22	Artikel v. journalist Chr. Baadsgaard.																																																																				
Tarm Ugeblad	27.09.22	Artikel "Borgere mødes til protest mod spildevand i Skjern Å".																																																																				
Dagbladet	12.06.22	Artikel om Tarm Udviklingsforum, der intet anede om renseanlægsplaner																																																																				
Dagbladet	10.06.22	Læserbrev fra Eva Sønderby og Hanne Laier Thomsen																																																																				
Tarm ugeblad	Uge 24	Læserbrev af byrådsmedlem Niels Rasmussen																																																																				

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>Miljøudvalgsformand Ole Nyholm Knudsen citeret: "Vi synes, der er for mange indsigelser, og der må kunne findes en anden placering. Der er nogle gode aktiviteter på stedet, og naboerne er kede af det. Det er lidt meget, at hele byen er imod en gylletank."</p> <p>I Tarm er en hel by med 4.000 indbyggere imod et kæmpe rensesanlæg, som er mange gange større end en gylletank og som vil stride mod kommuneplanen og miljøbeskyttelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Større sammenhængende landskaber (planlovens § 11a, 16) • Lavbundsområde planlovens § 11 a, pkt. 13. • Værdifulde kulturmiljøer planlovens § 11a pkt. 15 • Bynærhedszoner • Åbeskyttelseslinjer • Skovbyggelinjer • Overføre 140.000 m² jord fra landzone til byzone <p>Der henviser til artikel fra Dagbladet den 24. juli 2022 af Peter Bagge, tidligere planchef i Esbjerg Kommune: "Tidligere planchef undrer sig: Gælder planloven ikke i Ringkøbing-Skjern Kommune? Noget kunne tyde på det" https://dbrs.dk/artikel/tidligere-planchef-undrer-sig-g%C3%A6lder-planloven-ikke-i-ringk%C3%B8bing-skjern-kommune-noget-kunne-tyde-p%C3%A5-det</p> <p>Der kan også henvises til artikel i Dagbladet den 17. november 2017, hvor Søren Elbæk vil bremse rensningsanlæg (i Skjern) med planlovs-forbud og hvor han udtaler: "Det kan give det fineste boligområde. Ellers kan det henlægges til åben natur, siger Søren Elbæk, der tidligere har besøgt grundejerne på Oldager Allé og lyttet til deres frustration</p> <p>- Det giver ingen mening at genåbne et rensningsanlæg der. Det strider mod boligområdet, der vil blive problemer med støj fra transport, og jeg kunne blive ved med at nævne ting, som det strider imod, siger han videre."</p> <p>Der bør derfor også tænkes på, hvad området betyder for borgerne i Tarm.</p> <p>N:</p>		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<p>8 Erstatning</p> <p>Hvis der mod forventning, placeres et centralt renseanlæg på matrikel 142 og 141, Tarm By, Egvad, vil vi på Vestermarksvej få vores udsigt forringet eller frataget i en så høj grad, at Kommunen eller Ringkøbing-Skjern Forsyning bør påtage sig erstatningsansvar over for værditabet på vores ejendomme.</p> <p>Der kan her henvises til Assens Forsyning, som er indstillet på, at bestyrelsen yder erstatning, hvis valuaren når frem til, at det medfører et værditab på ejendommen (https://fyens.dk/artikel/nabo-til-renseanlaeg-assens-forsyning-er-indstillet-pa-erstatning)</p> <p>Indtil der foreligger en afklaring på, om der kommer et stort renseanlæg lige op af vores ejendomme, vil vi ikke kunne låne til større forbedringer på vores ejendomme, da kreditforeningen ikke vil kunne vurdere, hvor stort værdiforringelsen vil være. Dette vil strække sig over mange år, da planlægningsfasen og etableringen er en langvarig proces. Der vil heller ikke være mulighed for at sælge uden betydelige tab, da potentielle købere ligeledes skal gøres bekendt med, den situation vi står i.</p> <p>Vi vil derfor påberåbe os alle juridiske muligheder for at få stoppet etablering af bebyggelse på matrikel 142 og 141, Tarm By, Egvad.</p> <p>L:</p> <p>9 Placeringer af et centralt Renseanlæg:</p> <p>Vi har ikke den faglige baggrund for at kunne forslå en præcis ny placering, ligesom vi heller ikke har oplysninger om, hvor ledningsnettet allerede i dag er placeret.</p> <p>Men med henvisning til ovenstående mener vi, at der skal findes en alternativ placering til et central renseanlæg, og at Ringkøbing-Skjern Forsynings anvendte rådgivende ingeniørfirma kan finde det optimale sted.</p> <p>Vi foreslår derfor at det centrale Renseanlæg placeres, hvor følgende kriterier er opfyldt og gerne med udledning direkte til Vesterhavet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ikke bynært eller ved bymæssig bebyggelse 		

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
		<ul style="list-style-type: none"> • Ikke i område der er lavbundsområder med fare for oversvømmelser • Ikke i områder, der strider med kommuneplanens rammer • Ikke i et område, der hindrer Helhedsplanen for Skjern-Tarm • Ikke i et område, hvor naturen skal tiltrække endnu flere turister <p>Vi er den største kommune arealmæssigt – 1.489 km² – det må kunne lade sig gøre at finde et sted, hvor der ikke er hverken mennesker eller natur, der bliver chikaneret af et kæmpe Renseanlæg.</p> <p>Alternativt, hvis der ikke kan findes finansiering til et nyt central Renseanlæg, så kan Tarm Renseanlæg beholdes på den nuværende matrikel (og må IKKE udvides til matrikel 142 og 141, Tarm By, Egvad) i en periode. Der skal gøres noget ved de lugtgener, som har plaget naboer og Tarm by i mange år. Der bygges et nyt anlæg (som opfylder ovenstående kriterier), således, at der er 2 renseanlæg i kommunen, og hvor det nye renseanlæg på sigt kan udbygges til ét Renseanlæg for hele kommunen, når Tarm Renseanlæg er udtjent.</p> <p><u>9.1 Forespørgsel til Forsyningssekretariatet</u> Der er endvidere forespurgt Forsyningssekretariatet, om det er en betingelse, at kun den billigste løsning kan godkendes i forbindelse med at samle al rensning af spildevand på 1 Renseanlæg. Til dette har de svaret: "Det vil normalt ikke være en betingelse, hvis selskabet søger om tillæg til et nyt spildevandsrenseanlæg, at det skal være den billigste løsning". Spørgsmålene og deres svar er vedlagt som bilag i mailen.</p> <p><i>Det tilsendte bilag er indsat i pdf-filen med de samlede bemærkninger.</i></p>		
32	Borger, Tarm	<p>Ang. planlægning af udvidelse af Tarm Rensningsanlæg.</p> <p>Hvordan kan kommunen tillade sig, at starte planlægningen af et projekt som endnu ikke er vedtaget i byrådet? Vi er rigtig mange, som protesterer højlydt mod det projekt som er helt hul i hovedet. Hvorfor skal vores natur, vandløb osv. ødelægges med et stort rensningsanlæg i den sydligste del af kommunen? Så længe projektet ikke er godkendt i byrådet, er det jo fuldstændig spild af borgernes skatte kroner, at starte planlægningen.</p> <p>Hvad bilder I jer ind?</p>	<p>Planlægningen blev igangsat af økonomiudvalget den 21. juni 2022.</p> <p>Planlægningen starter med en foroffentlighedsfase, hvor borger og myndigheder har mulighed for at komme med input til planlægningen. Herved har I mulighed for at komme med jeres bemærkninger til</p>	

Nr.	Afsender af bemærkning	Resumé af bemærkningerne (oplistet som punkt a, b, c osv. for hver bemærkning)	Ringkøbing Skjern Kommunes svar på bemærkninger	Kystdirektoratets svar på bemærkninger
			<p>projektet, således disse kan indgå i byrådets fremtidige stillingstagning til sagen.</p> <p>Hvis planlægningen forsætter efter foroffentlighedsfasen, vil der blive udarbejdet et udkast til planforslag og en miljørapport, hvor miljøpåvirkningerne vil blive belyst. Disse planforslag skal godkendes af byrådet og vil blive sendt i en offentlig høring på 8 uger, hvor I igen har mulighed for at indsende bemærkninger. Herefter behandles bemærkningerne og det er først herefter at byrådet tager endelig stilling til om de vil godkende planerne og give tilladelse til projektet.</p>	
33	Borger, Tarm	<p>Jeg kan ikke fatte man sådan overløber et lokalsamfund. Man invitere til orientering om en udvidelse af Tarm rensningsanlæg efter det er vedtaget, og man påbegynder projektet inden høringssvar er udløbet. Man siger Tarm rensningsanlægget er det mest moderne. I forbindelse med klager da man tilkoblede Skjern Papirfabrik, oplyste man at de lugtgener skyldtes at anlægget var overbelastet. Det syntes ikke være problemet nu, hvilket vil sige man har udvidet anlægget uden vi er blevet orienteret, ligesom der er blevet koblet flere byer på. Jeg mener man bør etabler et nyt anlæg i forbindelse med vindmølle og solcelle park, så genere det ingen og man har energi. Ligeledes kan det tilsluttes i den takt de gamle anlæg bliver nedslidte.</p>	<p>Se henholdsvis svar 32 planlægningsprocessen, svar 13A om lugt og 13C om alternativer.</p>	